

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Ι. ΝΑΟΥ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

”Ετος ΙΒ’ • ΜΑΡΤΙΟΣ 2013

’Αριθ. Τεύχους 127

Μέ κέφι καί χαρά τά παιδιά τοῦ Νεανικοῦ Κέντρου
τῆς Ἑνορίας τοῦ Ἱ.Ν. Ἀγίου Νικολάου Πευκακίων,
ἐτοίμασαν γιά σᾶς, γιά ἄλλη μιὰ φορά, τήν ἐτήσια
θεατρική τους παράσταση.
Φέτος θά σᾶς παρουσιάσουν τό γνωστό παραμῦθι
« Τό ἀγρόνι τοῦ Λύτοκράτορα »
διασκευασμένο ἀπό τή συγγραφέα **Νινέττα Βολουδάκη.**
Σᾶς περιμένουμε τήν **Κυριακή** τῶν Ἀπόκρεω,
10 Μαρτίου 2013 καί ὥρα **19.⁰⁰**
στήν αἴθουσα «ΔΕΛΦΟΙ» τοῦ
«ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤ ΚΕΝΤΡΟΤ ΡΟΤΜΕΛΙΩΤΩΝ»,
στήν ὁδό Σίνα & Δαφνομήλη 1.

Εἴσοδος Ἐλευθέρη

ἐνοριακή ΒΥΛΟΓΙΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ Ι. Ν. ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΥΚΑΚΙΩΝ
(Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν)

Ἀσκληπιοῦ 38 (Ἀθήνα) Τ.Κ.106.80

Τηλ.:2103612449 - Fax:2103627037 - e-mail: vasvolou@otenet.gr

www.agnikolaos.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Ἱ. Ναός Ἀγ. Νικολάου Πευκακίων

ΕΚΔΟΤΗΣ - Διευθυντής Συντάξεως: π. Βασίλειος Ε. Βολουδάκης

Καλλιτεχνική Ἐπιμέλεια: **Σαπφώ Νίνου**

Τυπογραφική Ἐπεξεργασία: **Σπῦρος Κροντήρης & Δέσποινα Καρζῆ**

ΧΟΡΗΓΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ:

Ἀγγελικὴ Ζώνη

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ

Ἐπιτρέπεται ἡ μέ ὁποιοδήποτε τρόπο ἀναδημοσίευση τῶν ἀρθρῶν τοῦ τεύχους αὐτοῦ
μέ τήν ἀπαραίτητη προϋπόθεση νά ἀναγράφεται στήν ἀναδημοσίευση ἡ πηγή προελεύσεώς
τους καθώς καί ὁλόκληρο τό ὄνομα τοῦ συντάκτου τους καί ὄχι μόνο τά ἀρχικά του,
μέ τά ὁποῖα τυχόν δημοσιεύονται τά ἀρθρα στό περιοδικό μας.

Ο ΑΔΙΑΜΦΙΣΒΗΤΗΤΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1821

Κατά τις τελευταίες δεκαετίες επιχειρείται ένας συστηματικός, αδίστακτος και ανενδοίαστος ιστορικός αναθεωρητισμός, πού επικεντρώνει τόν κύριο στόχο του στην υποβάθμιση (έως βαθμού εκμηδένισης) του πνευματικού και ήγυετικού ρόλου πού διεδραμάτισε ή Όρθόδοξη Έκκλησία μας στην προετοιμασία του Γένους γιά τόν ξεσηκωμό του 1821. Αυτό τό “έργο” τό αναλαμβάνουν δήθεν ιστορικοί έπιστήμονες, πάντοτε στό όνομα του ιδεολογικού ρεύματος του διαφωτισμού και του “προοδευτισμού”. Έπειδή αδυνατούν έκ της ιδιοτελοϋς στράτευσής τους νά κατανοήσουν τόν καιρίο πνευματικό χαρακτήρα της

επανάστασης της 25ης Μαρτίου του 1821, προβαίνουν σέ άνερμάτιστες μεθερμηνείες και σέ στρεβλωτικές αναγνώσεις της Ιστορίας. Τό μόνο στό όποίο επικεντρώνονται είναι νά πλήξουν την Έκκλησία. Γιά νά πραγματωθεί, όμως, αυτός ό στόχος τους, έστιάζουν τίς προσπάθειές τους στην αποσαθρωτική έξαθλίωση της δημόσιας θέσης πού κατείχε ή Όρθόδοξη Έκκλησία στην πρό του 1821 περίοδο. Έτσι, κατασκευάζοντας τό παρελθόν κατά τά μέτρα των επιδιώξεών τους, μπορούν εύχερέστερα νά θεμελιώσουν τό ίδιο “έργο” τους και σήμερα. Η μέθοδός τους

συνίσταται στην προκρούστειο αφαίρεση του πνευματικού χαρακτήρα της επανάστασης του 1821. Μέ αυτόν τόν τρόπο αποδίδουν σέ αυτήν κυρίως ταξικά και έθνικά κίνητρα και μόνον. Σέ αυτήν την διαδικασία προβαίνουν προκειμένου νά δικαιωθεί ή θέση τους ότι ό Έλληνικός ξεσηκωμός του '21 έπηρεάστηκε σέ αποφασιστικό και καθοριστικό βαθμό από την Γαλλική επανάσταση του 1789.

Κεντρική μέριμνα των όπαδών του Διαφωτισμού ήταν νά δώσουν στόν άνθρωποκεντρισμό (τους) την πρωτοκαθεδρία πού διατηρούσε ή Όρθόδοξη Θεολογία της Έκκλησίας μας. Όντας άντιεκκλησιαστικό πρωτίστως ρεύμα ό Διαφωτισμός, άποσκοπούσε νά διαγράψει τίς δύο κύριες όψεις της Όρθόδοξης Θεολογίας: την όμοίωση του ανθρώπου μέ τόν Θεό και την πεπτωκυία φύση του ανθρώπου. Ό Διαφωτισμός ένέταξε τόν άνθρωπο στά κλειστά όρια της φύσης,

ἀφοῦ πρῶτα φρόντισε νά ἀναβαθμίσει αὐτήν καί ὄντολογικά καί κανονιστικά. Ἔτσι, ὁ ἄνθρωπος τοῦ Διαφωτισμοῦ παύει νά εἶναι κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ καί μάλιστα παύει νά γεννιέται μέ τό προπατορικό ἁμάρτημα. Ἀφοῦ, πλέον, ὁ ἄνθρωπος θεωρεῖται φύση, ἔχει ὑποταχθεῖ στήν φυσική νομοτέλεια, μέ ἀποτέλεσμα νά ἀπωλέσει τήν ἐλευθερία τῆς βούλησός του. Ὑπό αὐτό τό διαφωτιστικό πρίσμα ὁ ἄνθρωπος κατ' ἀνάγκην υἱοθετεῖ κανόνες καί κριτήρια "ἠθικῆς" συμπεριφορᾶς ἀπό τόν κόσμο τῆς αἰσθησιοκρατίας, μιᾶς καί ὁ ἴδιος εἶναι φύση.

Αὐτά ὅλα γράφονται ἀπό τήν πλευρά μας βέβαια, γιατί ἐπιθυμοῦμε νά καταφανεῖ ὅτι πίσω καί πρίν ἀπό τίς οἰεσθή-ποτε πολιτικές ἐπιλογές πού κυριαρχοῦν στό πεδίο τῶν μεγάλων ἀντιπαραθέσεων, προηγούνται πάντοτε τά καθοδηγητικά πνευματικά προτάγματα πού ἐξάγονται ἀπό τίς «φαρέτρες» τῶν ἀντιπάλων. Ἡ προσπάθεια νά μεθερμηνευθεῖ ἡ Ἑλληνική Ἐπανάσταση τοῦ 1821 κατὰ τό μοντέλο τοῦ Διαφωτισμοῦ εἶναι λυσσαλαλία καί πεισμώνδης. Θέλουν νά πετύχουν τήν πνευματική ἐξουδετέρωση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας, ὥστε νά μὴν δικαιοῦται (κατά τοὺς ὁπαδούς τοῦ Διαφωτισμοῦ) νά καθοδηγεῖ πνευματικά τόν Ἑλληνικόλαό. Οἱ ἰδιαίτερες προγραμματικές στοχεύσεις τῶν "ἡμετέρων" "διαφωτιστῶν" δέν ἦταν προϊόν ἐντοπίων καί ἐνδογενῶν διαδικασιῶν, ἀλλά ἦταν δάνειες ἐπιρροές

ἀπό τήν Ἑσπερία πού διακατεῖχοντο ἀπό ἐπαρχιωτικά συμπλέγματα μειονεξίας. Ἐξ οὗ καί ἡ σπουδή τους νά ἐμφανίζονται στό πεδίο τῆς ἀντιπαραθέσεως μέ τέτοιο ἀντιεκκλησιαστικό μένος.

Ἄν, λοιπόν, ἡ Ἑλληνική Ἐπανάσταση τοῦ 1821 προσέλαβε τόν πάνδημο καί λυτρωτικό της χαρακτήρα, αὐτό ὀφείλεται στήν οὐσιαστική πνευματική προπαρασκευή τοῦ Γένους ὑπό τήν καθοδηγητική σκέπη καί στήριξη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας. **Καί αὐτό ἔλαβε χώρα μέ ἀπτό, συγκεκριμένο καί ἀδιαμφισβήτητο τρόπο, εἴτε τό θέλουν, εἴτε δέν τό θέλουν οἱ πάσης φύσεως καί κοπῆς «διαφωτιστές» καί «ὑπό διαφώτιση» τελοῦντες.**

Ἀπό τά πρῶτα χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία παρέχει μία μορφή συλλογικῆς ταυτότητας στόν χριστιανικό λαό τόσο τῆς Ἑλλάδας, ὅσο καί στοὺς χριστιανικούς μὴ Ἑλληνικούς λαούς τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου. Αὐτή ἡ ταυτότητα εἶναι πρωτίστως πνευματική καί δίνει τήν δυνατότητα στοὺς

χριστιανικούς λαούς τῶν ὑπόδουλων ἐθνῶν, νά διαφοροποιοῦνται τόσο ἀπό τούς Μουσουλμάνους, ὅσο καί ἀπό τούς Παπικούς. Τό Οἰκουμενικό Πατριαχεῖο τῆς Κωνσταντινουπόλεως παίξει οὐσιαστικά ἐθναρχικό ρόλο καί ἐποπτεύει, διαχειρίζεται καί διακονεῖ (ὑπό ἀσφυκτικές καί δυσχερεῖς συνθήκες) τίς ἀνάγκες τῶν ὑπόδουλων χριστιανῶν. Τό Ἑλληνικό πνεῦμα παρέμεινε ζωντανό καθ' ὅλη τήν διάρκεια τῆς Τουρκοκρατίας, κυρίως χάρις στό μορφωτικό καί ἐκπαιδευτικό ἔργο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας, στό ὁποῖο βεβαίως εἶχε συμπεριληφθεῖ ἡ μελέτη καί διδασκαλία καί κειμένων τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γραμματείας. Ἀπό κανέναν δέν μπορεῖ νά ἀμφισβητηθεῖ ἡ οὐσιαστική ἐποπτεία πού εἶχε ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στίς ἐκπαιδευτικές δραστηριότητες τῶν ὑπόδουλων χριστιανῶν. Αὕτη ἡ σημαντικότερη παιδευτική διάσταση τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας μας μεγιστοποίησε τήν δυνατότητα πρόσληψης καί ἀφομοίωσης ἀπό τό ὑπόδουλο Γένος ὅλων ἐκείνων τῶν στοιχείων πού διατράνωναν τήν πνευματική οὐσία τῆς ταυτότητάς του. Τότε, μπορεῖ νά ἦσαν ὑπόδουλοι οἱ χριστιανοί, ἀλλά γνώριζαν πῶς καί τί νά ἀφομοιώνουν, ἀλλά καί τί καί γιατί νά ἀφήνουν σέ ἀχρησία. Κάτι βέβαια πού δέν συμβαίνει σήμερα.

Δύο εἶναι οἱ πιό σημαντικές μορφές πού κυριάρχησαν στήν πνευματική προετοιμασία τοῦ ὑπόδουλου Γένους γιά τόν ξεσηκωμό τοῦ '21: Ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός καί ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης.

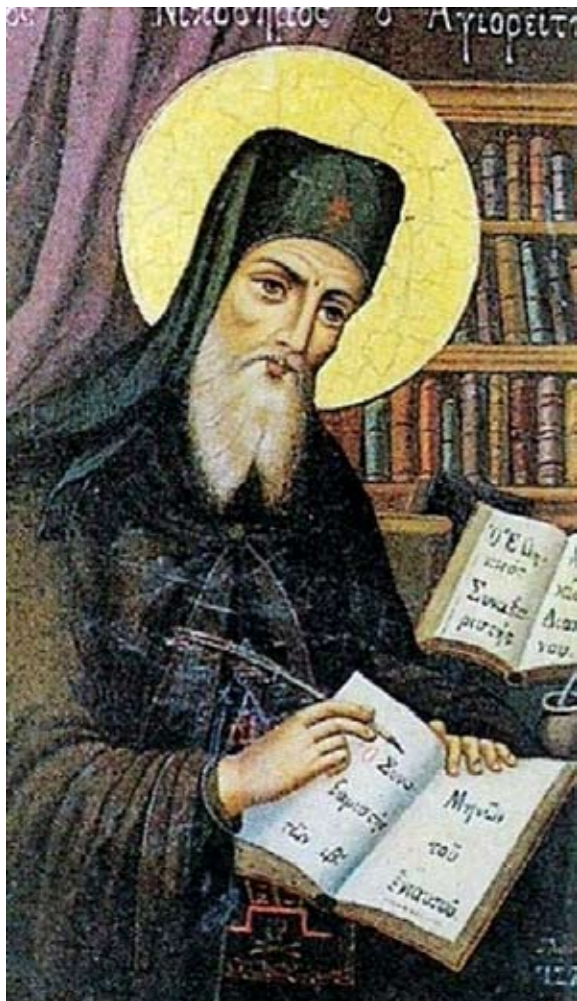
Ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός ἦταν ἕνας γνήσιος πνευματικός σκαπανέας καί τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως ἀλλά καί τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας. Ποθοῦσε πρωταρχικά νά μορφωθεῖ ὁ λαός, ὥστε νά μπορεῖ νά κατανοεῖ τά ἐκκλησιαστικά συγγράμματα καί λειτουργικά βιβλία. Πίστευε ὅτι τά Ἑλληνικά Γράμματα φωτίζουν καί λαμπρύνουν τόν ἄνθρωπο. Τόνιζε, λοιπόν, στίς Διδαχές του: **«Πρέπει νά στερεώνετε σχολεῖα Ἑλληνικά, νά φωτίζονται οἱ ἄνθρωποι, διότι διαβάζοντας Ἑλληνικά τά ἡῆρα, ὅπου λαμπρύνουν καί φωτίζουν τόν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου».**

Γνώριζε καί βίωνε τήν Ὁρθόδοξη Πίστη καί διατράνωνε τήν ἀδελφосύνη ὅλων τῶν ὑπόδουλων χριστιανῶν, ἀλλά ἔδινε προτεραιότητα (σ' αὐτήν) χριστιανική καί ἔπειτα πατριωτική. Ἐβλεπε ὅτι τήν ἀδελφική ἀγάπη τήν στεριώνει μόνο ἡ ὀρθή Πίστη. Σέ τέτοιο βαθμό ἀγαποῦσε τήν κοινωνική δικαιοσύνη πού τόνιζε σέ ἄλλο

σημείο : «Ὁθεν, ἀδελφοί μου, ὅσοι ἀδικήσατε Χριστιανούς, ἢ Ἑβραίους, ἢ Τούρκους, νά δώσετε τό ἄδικον ὀπίσω, διότι εἶναι κατηραμένον καί δέν βλέπετε καμμίαν προκοπήν».

Ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός θεωροῦσε σάν θεμέλιο λίθο τοῦ Γένους τήν Ὁρθόδοξη Πίστη, τήν Ἑλληνική παιδεία καί τήν χριστιανική κοινωνικότητα. Ἦθελε πρῶτα νά ἀναγεννηθεῖ πνευματικά ὁ ὑπόδουλος Ἑλληνισμός, νά θωρακισθεῖ ἐσωτερικά καί ἐντέλει νά οἰκοδομήσει τήν κοινωνική του δραστηριότητα σέ χριστιανικές στέρες βάσεις.

Ἡ σημασία τῆς προσφορᾶς του, τό μέγεθος καί ἡ ἔνταση τοῦ ἀγῶνα του εἶναι ἀκόμη καί τώρα δύσκολο νά ἀποτιμηθεῖ, νά ἐκτιμηθεῖ ἀλλά καί νά σταθμιστεῖ ἀπό τήν μικρότητά μου. Τό μόνο πού μᾶς μένει νά κάνουμε, εἶναι νά στραφοῦμε στόν Ἅγιο, ἀλλά καί νά τραφοῦμε ἀπό αὐτόν.

Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης μπορεῖ νά ἀκολούθησε χρονικά τόν Πατροκοσμᾶ, ἀλλά δέν ὑστεροῦσε καί ὁ ἴδιος στήν πνευματική του προσφορά πρὸς τό Γένος. Ὁ Πατέρας αὐτός τῆς Ἐκκλησίας μας ἐνίσχυσε τά μέγιστα τήν Πίστη τῶν χριστιανῶν καί τόνωσε σημαντικά τό φρόνημα τῶν ὑποδούλων. Ἴσως μετά τόν Ἅγιο Νικόδημο τόν Ἁγιορείτη δέν ἔχει ἐμφανισθεῖ τέτοια πνευματική μορφή, ὅχι μόνον στόν χώρο τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλά καί στόν ἐν γένει χώρο τῆς Πατρίδας μας. Διά τῶν πάμπολλων συγγραμμάτων του καί μέσω τῆς ἐργώδους καί ἀκαταπόνητης

πορείας του ἐνίσχυσε, τόνωσε, χαλύβδωσε πνευματικά καί τόν κληρο καί τόν λαό. Ὁδήγησε τόν τόπο σέ μίαν ἀληθινή πνευματική ἀναγέννηση. Ἡ συμβολή του στήν διαμόρφωση καί διατήρηση τοῦ ἥθους τοῦ Γένους, σέ δύσκολες ἱστορικά συνθήκες καί σέ ἀσφυκτικά ἀντιπνευματικά πλαίσια, ἦταν καθοριστική. Διαφύλαξε

καί ἐπεξέτεινε τὴν πνευματικὴ καθοδήγηση ὁλόκληρου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος (κλήρου καί λαοῦ). Σέ μία καθοριστική ἱστορική περίοδο γιά τό Ἑλληνικό ἔθνος κατά τὴν ὁποία οἱ βίαιοι ἐξισλαμισμοί, οἱ ἀποτρόπαιοι ἐξανδραποδισμοί ἦσαν στήν ἡμερησία διάταξη, ἡ καταλυτική παρουσία τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Ἁγίου ἀπέτρεψε τὰ χειρότερα, ἔθεσε τὰ πνευματικά ἀναχώματα πού ἀνέσχεσαν τὴν περαιτέρω κατάπτωση τῶν ὑπόδουλων Ρωμίων. Τό ἔργο του, ἡ παρουσία του, ἡ διδασκαλία του, ἡ ἀσκητική του αἴγλη, δημιούργησαν τίς προϋποθέσεις τῆς καλῆς ἀλλοίωσης τῶν βαθέως κλονιζομένων χριστιανῶν τῆς ἐποχῆς του, ἔτσι ὥστε νά μπορεί κανεὶς νά πεῖ μέ βεβαιότητα ὅτι ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης εἶναι ὁ ἐπάξιος συνεχιστὴς τοῦ Πατροκοσμᾶ, σέ

ὑπερθετικό, μάλιστα, βαθμό. Οὐσιαστικά τέθηκαν ἀπὸ αὐτόν τόν πρωτοπόρο Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας τὰ πνευματικά θεμέλια πάνω στά ὁποία στηρίχθηκε ἡ ἐξεγερσιακὴ χειραφέτηση τοῦ ρωμαϊκοῦ. Γιατί, χωρίς πνευματικές βάσεις, ἦταν ἀδύνατον νά ὀρθωθεῖ ἡ παραμικρὴ ἐπαναστατικὴ κίνηση τῶν ὑπόδουλων Ἑλλήνων. Τό «ταυτόν» τῶν ὑπόδουλων ρωμίων ἔχει νά κάνει καθαρὰ καί ἑξάστερα μέ τό ποιοί ἦσαν, μέ τό ποιά ἰδιοπροσωπία θά συγκροτοῦσε τό περιεχόμενο τῆς παραπέρα ἱστορικῆς παρουσίας τους, στίς ἀρχές τοῦ ΙΘ αἰῶνα. Καί, ὄντως, ἡ συμβολὴ τοῦ Ἁγίου, ὅπως καί τῶν λοιπῶν Κολυββάδων, ἦταν καθοριστική.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας, ἐπομένως, ἐπανεφέρε τὴν **ταυτότητα** τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἀναζωπύρωσε τίς ἀξίες του, προσδιόρισε τόν **προσανατολισμό** του, ἔδωσε τὴν εὐχή της γιὰ τὴν εὐδόωση καί πραγμάτωση τῶν **στόχων** του.

Σήμερα, ὅμως, ἔχοντας ἀλλοτριωθεῖ πνευματικά, λησμονήσαμε αὐτό τό θεμελιῶδες τετραπλό προτάγμα. Γιὰ τόν λόγο αὐτό ἔχουμε βυθισθεῖ σέ ἀντίστοιχη τετραπλὴ κρίση: κρίση ταυτότητας, κρίση ἀξιῶν, κρίση προσανατολισμοῦ καί κρίση στόχων. Μόνον ὅταν ἐπανεγγραφοῦμε στήν βιωματικὴ τροχιά αὐτῶν τῶν τεσσάρων προταγμάτων (ταυτότητα - ἀξίες - προσανατολισμός - στόχοι) θά χειραφετηθοῦμε ἀπὸ τὴν πραγματικὴ κρίση στήν ὁποία ἔχουμε εἰσέλθει ἐδῶ καί δεκαετίες.

Βασίλης Μακρῆς
Μεταλλειολόγος Ε.Μ.Π.

Πανεφρόσυνη καί Πανύμνητη Γιορτή ή 25η ΜΑΡΤΙΟΥ

Μεγάλη καί πανευφρόσυνη ή σημερινή ήμέρα καί πανύμνητη γιορτή! Εὐαγγελισμός! Εὐαγγελισμός τῆς ἀνθρωπότητος ὁλόκληρης. Ἀφοῦ ὁλόκληρη ή ἀνθρωπότητα δέχεται τό μήνυμα τῆς Σωτηρίας. Ἀλλά καί Εὐαγγελισμός τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνους ὁλοκλήρου, ἀφοῦ τήν ήμέρα αὐτή, μέ τίς εὐλογίες τῆς Ἐκκλησίας κλήθηκε τό ὑπόδουλο Γένος μας στόν ἀγῶνα τῆς Ἐλευθερίας. Ἡμέρα ψυχικῆς ἐλευθερίας καί σωτηρίας γιά ὅλον τόν κόσμο, ἀλλά καί ήμέρα ἐθνικῆς ἐλευθερίας καί ἀνάστασης γιά μᾶς τοὺς Ἕλληνες, εἶναι ή σημερινή ήμέρα. Πῶς, λοιπόν, τό ἐλεύθερο πλέον Ἔθνος μας νά μή γιορτάσει καί νά μή πανηγυρίσει μέ χαρά καί ἐνθουσιασμό τήν πανευφρόσυνη αὐτή ήμέρα;
«Εὐαγγελίζου γῆν χαράν μεγάλην».

Γιατί, λοιπόν, πρέπει νά πανηγυρίζουμε κατά τήν ήμέρα αὐτή; Διότι ή ήμέρα αὐτή εἶναι

Ἡμέρα ψυχικῆς ἐλευθερίας

Ψυχικῆς ἐλευθερίας: Μάλιστα! Τί τό λησμονοῦμε; Εἴμασταν δοῦλοι, δοῦλοι μιᾶς δουλείας ἐπονείδιστης, φρικτῆς ἀπουσίας. Εἴμασταν δοῦλοι σ' ἓναν τύραννο σκληρό, ἀχρεῖο, ἀδυσώπητο, τόν Σατανᾶ. Ἡ ἁμαρτία μᾶς εἶχε ὑποδουλώσει στόν ἀρχηγό κάθε κακίας καί διαφθορᾶς, τόν φοβερό καί ἄσπονδο ἐχθρό τοῦ Θεοῦ καί τῶν ἀνθρώπων. Καί τό ἀποτέλεσμα; Θλίψη καί ὀδύνη στήν πρόσκαιρη αὐτή ζωή, θάνατος καί Ἄδης, σκοτεινός καί ἀποτροπαιος στή μετά θάνατο ζωή. ὦ! Πόσο στέναζε τό ἀνθρώπινο γένος. Πόση φρίκη καί ἀγωνία γεννοῦσε στήν ψυχή του ή κατάσταση ἐκείνη. Ξαφνικά μεριάζουν τά σύννεφα. Ὁ κατάκλειστος γιά τοὺς σκλαβωμένους τῆς γῆς ὁδοιπόρους οὐρανός ἀνοίγει. Καί κατέρχεται σ' αὐτήν ὁ μέγας ἀρχάγγελος, νά φέρει χαρᾶς Εὐαγγέλια στή γῆ, νά ἀποκαλύψει τό «ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον Μυστήριον» στήν «Κεχαριτωμένη» τῆς Ναζαρέτ Παρθένο, νά φανερώσει ὅτι ἔρχεται ὁ ἀναμενόμενος Ἐλευθερωτής, πού θά συντρίψει τόν Τύραννο, πού θά καταργήσει τήν ἁμαρτία, πού θά θραύσει τά δεσμά τῆς φοβερῆς δουλείας, πού θά νεκρώσει τόν θάνατο καί θά σκορπίσει ζωή καί ἐλευθερία στοὺς ἀνθρώπους. Καί ἀπό τῆς ήμέρας ἐκείνης, πού στάθηκε αὐτή «τό κεφάλαιον τῆς σωτηρίας» μας, ἀναπνέουμε τόν ζεῖδωρο ἄερα τῆς ἠθικῆς ἐλευθερίας. Οἱ ψυχές μας παύουν νά εἶναι δοῦλες, γίνονται ἐλεύθερες καί δοκιμάζουν αἰσθήματα Θείας χαρᾶς καί ἀγαλλίασης

οὐράνιας. Παύουμε πλέον νά εἴμαστε ἐχθροί, γινόμαστε παιδιά τοῦ Θεοῦ προσφιλή καί περιπόθητα. Βαδίζουμε μέ γοργό βῆμα πρὸς τὴν χώρα τῆς αἰώνιας ἐλευθερίας, πρὸς τὸν οὐρανό, ὅπου ἡ ἀθάνατη χαρά. Καί ἀφοῦ μία τόσο μεγάλη, Θεία, οὐρανία, ἐλευθερία μᾶς ἔφερε ἡ 25η Μαρτίου, δέν εἶναι δίκαιο φαιδρᾶ νά πανηγυρίσουμε;

Ἑθνική ἐλευθερία

Ἑθνική ἐλευθερία. Ἀλλά γιορτάζουμε καί τὴν ἐπέτειο τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας. Τί ἦταν τό Ἑλληνικό Ἔθνος πρὶν ἀπὸ ἑκατὸν ἐνενήντα δύο χρόνια; Ἐνα ἐρείπιο ἀξιοδάκρυτο. Καί ἡ χώρα πού γέννησε τὰ γράμματα καί τὸν πολιτισμό, ἡ χώρα πού φώτισε Ἀνατολή καί Δύση, ἡ χώρα τῆς ἐλευθερίας σφάδαζε κάτω ἀπὸ τό πέλμα σκληροῦ καί αἰμοχαροῦς τυράννου. Δέν εἴμασταν τότε ἄνθρωποι. Εἴμασταν πουλημένοι ραγιάδες. Καί πουλημένη ἦταν ἡ τιμή μας, ἡ ζωὴ μας, ὅτι πολύτιμο, ὅτι ἱερό ὑπάρχει γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Εἴμασταν «μυκτηρισμός καί χλευασμός τοῖς κύκλῳ ἡμῶν». (Ψαλμ. ΟΗ΄ 4). Μαύρη καί σκοτεινὴ ἐποχή. Ἐποχή τρόμου, ἐποχή ἀγωνίας, ἐποχή φρίκης καί ἀπανθρωπιάς, γιὰ τὴν ὁποία ἦταν «καλύτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωὴ παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά καί φυλακή».

Ἀλλὰ ἦλθε ἡ εὐλογημένη ἡμέρα τῆς 25ης Μαρτίου ὅποτε ἡ φιλελεύθερη λαλιά ξέσπασε σάν πολεμιστήριο σάλπισμα. Τό ὑπόδουλο γένος ἐξεγέρθηκε σάν ἓνας ἄνθρωπος, σάν μιὰ δύναμη νικηφόρα καί ἀήττητη γιὰ νά ἐπανακτήσει τὴν ἐλευθερία του, τό ἀνεκτίμητο αὐτό τοῦ ἀνθρώπου δικαίωμα. Ὁ Θεός τότε εὐλόγησε τὸν τίμιο καί ἡρωϊκὸ ἀγῶνα. Καί ἐκεῖνοι πού ἀγωνίζονταν «γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν Πίστιν τὴν ἀγίαν καί τῆς Πατρίδος τὴν ἐλευθερίαν», κατόρθωσαν ὁ ἓνας νά διώξει μυριάδες. Κατόρθωσαν νά ἀποτινάξουν τὸν ζυγὸ καί νά χαρίσουν στό Ἔθνος τὴν πολυπόθητη ἐλευθερία. Ὡ! Δέν εἴμαστε πλέον σκλάβοι καί αἰχμάλωτοι. Δέν στεναζούμε κάτω ἀπὸ τυραννικὸ ζυγόν. Αὐτελοῦμε πλέον κράτος ἀνεξάρτητο. Εἴμαστε ἐλεύθεροι πολῖτες, κύριοι τῆς ζωῆς μας καί τῆς περιουσίας μας. Πῶς, λοιπόν, νά μὴ πανηγυρίσουμε μέ χαρὰ μεγάλη τὴν ἐπέτειο τῆς Ἑθνικῆς μας ἐλευθερίας;

«Εὐαγγελίζου γῆ χαρὰν μεγάλην»

Ναί, μέ χαρὰ μεγάλη γιὰ ὅσα μᾶς ὑπενθυμίζει ἡ 25η Μαρτίου.

Ποιό ὅμως εἶναι τώρα τό καθῆκον τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων: Εὐγνωμοσύνη ἀπέραντη αἰσθανόμαστε βέβαια πρὸς τὸν δωρεοδότη Κύριο καί τὴν ἀειπάρθενο Θεοτόκο, γιὰ τὴν σωτηρία τῶν ψυχῶν μας. Εὐγνωμοσύνη αἰσθανόμαστε καί πρὸς ὅλους ἐκείνους τοὺς ἀθάνατους Ἑλληνες πού πρόσφεραν τὸν ἑαυτό τους θυσία στὸν βωμὸ τῆς Πατρίδας, γιὰ νά χαρίσουν σέ μᾶς τὴν Ἑθνικὴ ἐλευθερία. Ἀλλὰ δέν εἶναι ἀρκετό

μόνο αυτό. Καλούμαστε νά διατηρήσουμε τά ἀνεκτίμητα αὐτά δῶρα πού μᾶς πρόσφεραν: καί τήν Ἑθνική ἐλευθερία καί τήν ἠθική. Καί θά τό ἐπιτύχουμε, ἐάν μείνουμε Ἕλληνες ἐλεύθεροι καί Χριστιανοί Ὁρθόδοξοι. Τί παρατηρεῖται στίς ἡμέρες μας; Δυστυχῶς, δέν ὑπάρχει ζωντανή πίστη πρὸς τόν Θεό. Ἡ εὐσέβεια δέν κυριαρχεῖ στίς ψυχές τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων. Ἀπουσιάζει ἡ ὁμόνοια, ἡ ἀγάπη, ἡ ἀλληλοβοήθεια, ἡ τιμιότητα, ἡ εἰλικρίνεια. Ἀλλοίμονο, οἱ σημερινοί Ἕλληνες ἀπαρνοῦνται τόν Θεό. Θεωροῦν ἀναχρονισμό τήν εὐσέβεια! Καί ἐγκολπώνονται ὅ,τι ἀντιχριστιανικό, ὅ,τι ἀσεβές, ὅ,τι ἀνήθικο προσφέρει ἡ παραστρατημένη τῶν ἀνθρώπων φαντασία. Σκεφθεῖτε πόσο ἐλεύθερα σερβίρεται ἡ διαφθορά καί ἡ ἁμαρτία στίς ψυχές τῶν νέων. Συλλογισθεῖτε τούς διχασμούς, τίς πολιτικές διαμάχες, τά κομματικά μίση, τίς ἔριδες, τά πάθη τά φοβερά, πού κατατρῶγουν τίς ψυχές μας καί ἀπειλοῦν νά συντρίψουν καί μεταβάλλουν τό ταλαίπωρο αὐτό Ἕθνος. Ἕλληνες ἄθεοι καί ἄπιστοι καί Μασσῶνοι καί αἰρετικοί καί ἄδικοι καί ἀγνώμονες δέν στέκουν. Ἑλλάδα χωρίς Χριστό καί Ὁρθοδοξία δέν ζεῖ. Αὐτό, λοιπόν, εἶναι τό καθῆκον μας. Πίστη στόν Σωτῆρα Χριστό ἀκλόνητη. Ἀφοσίωση στήν Ὁρθοδοξία, τυφλή καί ἀπεριορίστη. Πνευματική καί ἠθική τῶν ψυχῶν μας ἐλευθερία ἀπαραμείωτη.

Μέ θυσία καί αἷμα μᾶς δόθηκε ἡ ψυχική σωτηρία. Μέ τή θυσία καί τό Αἷμα τοῦ Υἱοῦ τῆς Παρθένου, τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μέ θυσίες καί αἷμα μᾶς κληροδότησαν οἱ Πρόγονοί μας τήν ἐθνική ἐλευθερία. Ἄς φροντίσουμε νά γίνουμε περισσότερο πιστοί στόν Χριστό καί τήν Πατρίδα. Ἄς πλησιάσουμε θερμότερα τόν Σωτῆρα καί Λυτρωτή μας. Ἄς ἀπαλλάξουμε τήν ψυχή μας ἀπό τά πάθη καί τίς κακίες. Τότε θά διακρατήσουμε μόνιμη τήν ἐλευθερία. Τότε τό Ἕθνος θά βαδίσει μπροστά πρὸς ἐκπλήρωση τοῦ μεγάλου καί ὑψηλοῦ προορισμοῦ του. Τότε θά αἰσθανόμαστε ρίγη ἱερῆς συγκινήσεως καί Θείας χαρᾶς κατὰ τήν μεγάλη αὐτή ἡμέρα τῆς πνευματικῆς καί ἐθνικῆς παλιγγενεσίας. Καί τότε ἡ χαρά αὐτή θά εἶναι αἰωνία γιά τό Ἕθνος, αἰωνία γιά τίς ψυχές μας.

Ἀρχιμ. **Καλλίστρατος Ν. Λυράκης**
τ. Ἱεροκῆρυκας Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Ψυχοσάββατο καί πάλι

Τριωδίου γάρ ὁ καιρός...

Στολισμένα μικρά πιατάκια, μέ τή λευκή τή ζάχαρη νά σκεπάζει τό βρασμένο στάρι καί πάνω της, ἕνας λιτός σταυρός ἀπό τριμμένη κανέλλα ἢ λευκά ἀμύγδαλα, γιά νά εἶναι, ὅσο γίνεται, καί πιό καλωπισμένα. Στολισμένα, λοιπόν, τά πιάτα στή σειρά, μ' ἕνα κερί καθένα πάνω του νά φέγγει, καί συνάμα νά «μελετᾷ» τά ὀνόματα, γιά ὅσους ἔγινε τό κόλυβο αὐτό, ἀλλά καί γιά τούς πάππου πρὸς πάππου ἐκείνους, δηλαδή, πού δέν ἔχουν γραφεῖ τά ὀνόματά τους στό χαρτί, πού παραδίδεται μέ τό πρόσφορο γιά μνημόνευση στόν Ἱερέα. Τό θέμα εἶναι, ὅτι τά ὀνόματα ἐκεῖνα δέν γράφτηκαν, ὅχι γιά ἄλλον λόγο, μά ἐπειδὴ μέ τά χρόνια πού πέρασαν τά λησμόνησαν οἱ ἄνθρωποι. Ὡστόσο, εὐτυχῶς πού θυμᾶται ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἔχει ὅλους τούς καταλόγους Του πλήρως ἐνημερωμένους (πρβλ. Ἀπ. 3,5)

Ἀπομεσήμερο Παρασκευῆς, σέ ὥρα ἑσπερινή, ἢ τό πρωῒ στή Λειτουργία, κομίζονται τά πιατάκια αὐτά καί μέ τό τέλος τῆς Ἀκολουθίας ἢ τῆς Λειτουργίας, ἐορτίως μοιράζονται...

Ἡ εὐχή εἶναι «χρόνια πολλά». Γιατί, ἄραγε; Θέλω νά πιστεύω ὅτι αὐτό δέν ἀφορᾷ ἐμᾶς τούς ζῶντες, ὅσο τήν ἴδια τήν ἡμέρα πού εἶναι ἕνα πανηγύρι, μιὰ σύναξη, μιὰ λαμπρή ἐορτή. Ἑορτή πρὸς τιμὴν καί μνήμην

πάντων «τῶν ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως κεκοιμημένων». Κι αὐτό, ἐπειδὴ μέσα στήν Ἐκκλησία συμβαίνουν ὅλα τά «παράδοξα», ἐκεῖνα, δηλαδή, πού δέν τά καταλαβαίνει ὁ κόσμος, γιατί ἔχει τή δική του τή λογική, τόν δικό του τρόπο μέ τόν ὁποῖο προσεγγίζει τά γεγονότα..... Γιατί ὁ κόσμος δέν μπορεῖ νά καταλάβει τό τί σημαίνει νά γιορτάζεις, νά πανηγυρίζεις τόν θάνατο ἑνός νέου λ.χ. μάρτυρα, ἢ, ἔστω, ἑνός Γέροντα ὁσίου.

Ἐπειδὴ θεωρεῖ τὸν θάνατο, ὅχι ὡς μία διαδικασία ὕπνου φυσίζωου, ἀλλὰ ὡς τὸ τέλος ἑνὸς βιολογικοῦ κύκλου, ὁ ὁποῖος καὶ κλείνει τὰ πάντα... Γι' αὐτό καὶ στοὺς κοσμικοὺς τοὺς κύκλους, ἀντίθετα μὲ ἐκείνους τῶν πιστῶν, γιορτάζεται ὡς γενέθλιος ἡμέρα, ἐκείνη, ἡ τῆς εἰσόδου στὴν πραγματικότητα πού λέγεται ζωή.

Ἐδῶ, ὅμως, τὰ πράγματα εἶναι διαφορετικά καί, τὸ κυριότερο, ξένα πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου. Γιατί στό σημερινό τὸ πανηγύρι παρατίθενται τὰ πιάτα μὲ τὰ κόλυβα γιὰ νὰ τονίσουν καὶ νὰ ἐξάρουν τὸ γεγονός τοῦ θανάτου, ἀφοῦ κατὰ τὸ Τρισάγιο, μόνο, ὀνόματα Κεκοιμημένων μνημονεύονται. Ἐπομένως, μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀντινομία, τὴν ὁποία ἐπεξεργάζεται σωτηριολογικά ἡ Ἐκκλησία, ἀνυψώνεται ἡ εὐαισθησία τοῦ κάθε πιστοῦ γιὰ τοὺς κεκοιμημένους του, πού τοὺς θεωρεῖ, κατὰ τὸν πολὺ Νίκο Γαβριήλ Πεντζίκη «πολύτιμους λίθους». Γιατί οἱ Μορφές τους κοσμοῦν πολλές, εὐλογημένες καὶ φωτεινές φάσεις τῆς ζωῆς μας· φάσεις τοῦ χθές, πασπαλισμένες μὲ τὴ νοσταλγία τῆς δικιᾶς τους συμβολῆς. Γι' αὐτό, ἀπόψε κι αὔριο, μέσα στὴν ἄσκοπη φρενίτιδα τῶν ἡμερῶν αὐτῶν, τῆς καρναβαλικῆς, δηλαδή, «Ἀποκριᾶς», ὅπου κυριαρχεῖ ἡ λήθη ὡς ἀξία γιὰ τὴν ἔξοδο ἀπὸ τίς πραγματικότητες τοῦ βίου, οἱ ὁποῖες συνθλίβουν, ταραίζουν καὶ κατακρεουργοῦν τὴ ζωή, ἀπόψε κι αὔριο, λοιπόν, ἡ Ἐκκλησία μᾶς συγκαλεῖ καὶ μᾶς προτρέπει νὰ θυμηθοῦμε. Κι ἐνθυμούμενοι νὰ τιμήσουμε αὐτοὺς πού μνημονεύουμε, γι' αὐτό καὶ τοὺς καλοῦμε αὐτὴ τὴν ὥρα νὰ μᾶς προσέξουν ὅτι εὐχόμαστε γι' αὐτούς. Γνωρίζοντας παράλληλα μὲ αὐτό καὶ κάτι ἀκόμα: ὅτι μέσα στὸν Χῶρο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς μπορεῖ νὰ ἔχουν ταχθεῖ στίς στρατιές τῶν Ἀγίων... Δηλαδή, μπορεῖ νὰ μεσιτεύουν γιὰ μᾶς, ἐνῶ ἐμεῖς τὸ ἀγνοοῦμε· νὰ στέκουν σιμὰ μας, ὡς φύλακες καὶ συνοδοιπόροι, δίχως νὰ περιμένουν τίποτε ἄλλο ἀπὸ μᾶς, παρά μονάχα νὰ εὐχόμαστε, ὥστε νὰ εἶναι ἀναπαυμένοι. Γιὰ νὰ εἴμαστε αὔριο κι ἐμεῖς τὸ ἴδιο, ὅταν κάποτε ἀναχωρήσουμε ἐκ τῶν προσκαίρων καὶ κάποιοι εὔχονται γιὰ τὴ δικιά μας τὴν ἀνάπαυση...

Ἴσως γι' αὐτό τὰ κόλυβα γίνονται ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν ὕλη πού γίνεται τὸ ψωμί καὶ κατ' ἐπέκταση ὁ Ἄρτος, πού μεταβάλλεται σὲ Σῶμα Κυρίου, γιατί στηρίζει. καὶ ὅχι μόνο, τὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου...

Σκόπελος

π. Κων. Ν. Καλλιανός

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΧΩΡΙΣ ΠΑΤΡΙΔΑ ΔΙΑΙΡΟΥΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ!

Τὸν βασιλιά Ἀρθοῦρο καί τούς Ἱππότες τῆς Στρογγυλῆς Τραπέζης καί τὸν μάγο Μέρλιν καί τούς μύθους πού ἀναφέρονται σ' αὐτούς, ὅλοι λίγο-πολύ τούς ξέρουμε. Ἕνας ἀπὸ τούς λιγώτερο γνωστούς μύθους, εἶναι ἓνας μύθος τῆς νεότητος τοῦ μελλοντικοῦ βασιλιά, ὅταν ἀκόμη ἐκπαιδευόταν ἀπὸ τὸν Μέρλιν γιὰ νὰ προετοιμαστῇ γιὰ τὴ δουλειά πού τὸν περιμένε.

Ὁ Μέρλιν, λοιπόν, μεταμόρφωνε τὸν νεαρό μαθητὴ του σέ διάφορα ζῶα, ἀπὸ τὸ μικρότερο μέχρι τὸ μεγαλύτερο, γιὰ νὰ ζήσει ἀπὸ κοντὰ τὴ ζωὴ ὅλης τῆς Κτίσης καί νὰ μάθει τὸν ἀγῶνα γιὰ ἐπιβίωση ὅλων τῶν πλασμάτων, ὥστε νὰ γίνεῖ ἓνας σοφὸς καί συμπονετικὸς βασιλιάς.

Τελευταῖο ἀπ' ὅλα τὰ ζῶα, τὸν μεταμόρφωσε σέ μυρμήγκι καί, μ' αὐτὴ τὴν ιδιότητα, ἔζησε ἓναν φοβερό πόλεμο ἀνάμεσα σέ δύο μυρμηγκοφωλιές, πού εἶχε σάν ἀποτέλεσμα χιλιάδες νεκρά μυρμήγκια καί ἀπὸ τίς δύο πλευρές. Ὁ Ἀρθοῦρος, μόλις πού γλίτωσε τὴ ζωὴ του, καί γνώρισε τὴν ἐμπειρία τῆς ἀνάγκης νὰ ὑπερασπίζεσαι τὸ σπίτι σου μὲ τὴ γνωστὴ αὐτοθυσίᾳ τῶν μυρμηγκιῶν.

Ἀκριβῶς μετὰ, ὁ Μέρλιν μεταμόρφωσε τὸν μαθητὴ του σέ ἀγριόχνη, ὥστε νὰ γνωρίσει πῶς εἶναι ὁ κόσμος ὅταν τὸν βλέπεις ἀπὸ ψηλά. Πετώντας δίπλα στὸν ἀρχηγό τοῦ σμήνους, ὁ Ἀρθοῦρος εἶδε ἀπὸ μακριὰ ἓνα δεύτερο σμῆνος ἀγριόχηνες νὰ πετοῦν πρὸς τὸ μέρος τους. Καί, τρομαγμένος, ρώτησε τὸν ἀρχηγό-ἀγριόχνη: «Καί τώρα θά κάνουμε πόλεμο μὲ τὸ σμῆνος πού πλησιάζει;»

«Πόλεμο;» ἀπόρησε ἡ ἀγριόχνη. «Ἦσουν ποτέ πλᾶσμα τῆς γῆς;»

Κι ὅταν ὁ Ἀρθοῦρος παραδέχτηκε τούς δεσμούς του μὲ τὴ γῆ, ἡ ἀγριόχνη-ἀρχηγὸς κούνησε τὸ κεφάλι της καί εἶπε: «ἔτσι ἐξηγεῖται! Μόνο τὰ πλάσματα τῆς γῆς σκοτώνουν τὸ ἓνα τὸ ἄλλο γιὰ λίγο χῶμα. Τὰ πλάσματα πού γνωρίζουν τὴν ἀπεραντοσύνη τοῦ οὐρανοῦ δὲν πολεμᾶνε μεταξύ τους, γιατί ξέρουν ὅτι ὁ οὐρανὸς δὲν ἔχει ὅρια κι ἔτσι αὐτὰ δὲν χρειάζεται νὰ διεκδικοῦν σύνορα...».

Οἱ ἄνθρωποι, ὅλα τὰ ἑπτὰ δισεκατομμύρια πού κατακλύζουμε τὸν ταλαίπωρο πλανήτη μας γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία του, εἴμαστε

πλάσματα τῆς γῆς. Οἱ κοινωνίες μας μοιάζουν μέ τίς κοινωνίες τῶν μυρμηγκιῶν. Κι οἱ πόλεμοί μας εἶναι πιά σκληροί καί ἀνελέητοι καί πολύνεκροι ἀπό τοὺς πολέμους τῶν μυρμηγκιῶν. Ὅμως, οἱ μνημέες τῆς ἐλευθερίας τοῦ οὐρανοῦ, στοιχειώνει τίς συνειδήσεις τῶν λαῶν, ὅπως ἡ φευγαλέα σκιά τῶν κοπαδιῶν τῶν πουλιῶν στοιχειώνουν τὰ ἤρεμα νερά τῶν λιμνῶν. Ἔτσι, μέ κάποιον περίεργο τρόπο, συνυπάρχουν μέσα στίς συλλογικές συνειδήσεις τῶν λαῶν –ἀλλά καί στίς ἀτομικές συνειδήσεις τῶν μεμονωμένων ἀνθρώπων– καί ἡ ἀνάγκη τῆς υπεράσπισης τῶν ὁρίων, ἀλλά καί ὁ πόθος τῆς ἄνευ ὁρίων ἐνότητας.

Οἱ πόλεμοι τοῦ δικοῦ μας λαοῦ εἶναι πόλεμοι ἀμυντικοί. Πάντοτε πολεμούσαμε γιά νά υπερασπίσουμε τή γωνίτσα τῆς γῆς πού βρεθήκαμε νά κατοικοῦμε, ἐνάντια σέ κάποιον πού ἤθελε νά μᾶς τήν πάρει. Ὁ μοναδικός κατακτητικός πόλεμος τῆς Ἱστορίας μας ἦταν ὁ πόλεμος τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, πού κι αὐτός ἔγινε σάν ἀπάντηση στήν κίνηση τῶν Περσῶν νά μᾶς ὑποτάξουν.

Ὅμως, ἡ Ἀσία καί ἡ βόρεια Ἀφρική τῆς αὐτοκρατορίας πού ἄφησε πίσω του ὁ Μ. Ἀλέξανδρος, θύμιζε περισσότερο μία οἰκουμένη χωρίς ὅρια, παρά μία κατακτημένη οἰκουμένη. Ὁ πολιτισμός πού ἦρθε ἀνακατεύτηκε μέ τοὺς πολιτισμούς πού βρῆκε καί τοὺς ἀναβάθμισε, καταργῶντας ὅρια καί σύνορα καί καλῶντας τοὺς λαούς σέ ἐνότητα. Κι ἡ ἐνότητα τοῦ πολιτισμοῦ ἄντεξε καί μετά τίς ἀλλαγές καί τὰ ὅρια πού ἀκολούθησαν, ζυμώθηκε μέ τό Ρωμαϊκό στρατιωτικό σύστημα, ἔγινε κομμάτι τῆς ἀνατολικῆς αὐτοκρατορίας, συνυπῆρξε μέ τόν μουσουλμανισμό χωρίς νά χαθεῖ καί ὑπέκυψε στήν ἐπέλαση τῶν νεαρῶν βάρβαρων τουρκικῶν φυλῶν.

Καί μετά, ἦρθαν τὰ ἔθνη τῆς Δύσης!

Ἡ Δύση δέν ἦρθε σάν κατακτητής νά καταργήσῃ τὰ ὅρια, ἔστω γιά νά δημιουργήσῃ καινούρια. Ἡ Δύση ἦρθε σάν ξένος πού μένει ξένος καί ἀπλά ἀρπάζει ὅ,τι βρεῖ ἀπό τὰ ξένα ὑπάρχοντα καί, προκειμένου νά τό πετύχει, βάζει τοὺς λαούς νά τσακώνονται μεταξύ τους, ὥστε νά μπορεῖ νά παρουσιάζεται σάν δῆθεν σωτήρας καί εἰρηνοποιός.

Ὁ νέος Ἀμερικανός Ὑπουργός Ἑσωτερικῶν, ξεκίνησε στά τέλη τοῦ μηνός Φεβρουαρίου τήν πρώτη του περιοδεία ἀπό τό Λονδίνο καί συνέχισε καί στά ἄλλα μεγάλα Εὐρωπαϊκά κράτη, ἔχοντας σάν κύριο θέμα τῶν συνομιλιῶν του, τόν πόλεμο στή Συρία. Ἀπό ποῦ κι ὡς ποῦ, ἡ Δύση –ὅπως ἀποκαλοῦν ἀνοιχτά τόν ἑαυτό τους πιά– θά ἀνακατευτεῖ σέ ἐσωτερικά ζητήματα ἐνός κράτους τῆς Βόρειας Ἀφρικής; Ποιός

τούς κάλεσε γιά δικαστές;

Στά Βαλκάνια, ποιός τούς ἔχει καλέσει γιά διαιτητές; Ποιός τούς ἀνέθεσε τήν ἀνακατανομή τῶν ὀρίων τῶν κρατῶν τῆς γῆς; Ποιός τούς παρέδωσε τή δικαιοσύνη τοῦ κόσμου; Μόνοι τους δέν τήν ἄρπαξαν; Γιατί τά πυρηνικά ὄπλα εἶναι ἐπικίνδυνα στά χέρια τῶν Ρώσων καί τῶν Κινέζων καί τῶν Ἰρανῶν, ἀλλά εἶναι ἀκίνδυνα στά χέρια τῶν Ἀμερικανῶν καί τῶν Γερμανῶν καί τῶν Γάλλων καί τῶν Βρετανῶν;

Ὁ λαός μας, εἶχε πάντοτε μία εὐρύτητα πού ξεπερνοῦσε τά σύνορα καί ἀγκάλιαζε καί κατανοοῦσε τίς διαφορετικές νοοτροπίες καί τίς διαφορετικές ιδέες ἀκόμα καί τίς διαφορετικές πεποιθήσεις τῶν ἄλλων λαῶν. Τόν τελευταῖο αἰῶνα, ὅμως, μᾶς ἔπεισαν ὅτι πρέπει νά «κλείσουμε» τόν νοῦ μας, νά ἐμπιστευθοῦμε ἄλλους πού εἶναι μεγαλύτεροι καί πιο δυνατοί καί πιο ἔξυπνοι ἀπό μᾶς. Καί πέσαμε στήν παγίδα. **Καί πιστέψαμε πώς ἀνήκουμε στή Δύση, ἐμεῖς, πού ἀνήκουμε στή Δύση καί στήν Ἀνατολή καί στόν Βορρά καί στόν Νότο!** Γιατί ἀνήκουμε στήν ἀπεραντοσύνη τοῦ Οὐρανοῦ, πού δέν ἔχει σύνορα! Καί πεισθήκαμε ὅτι πρέπει νά περιοριστοῦμε στό λίγο χῶμα πού μᾶς ἐπέτρεψαν νά ἔχουμε καί ὅτι τούς χρωστάμε χάρι πού τό ἔχουμε. Καί στέκουμε ἄπρακτοι καί παρακολουθοῦμε νά καταστρέφουν τό πέρασμά μας ἀπό τήν ἱστορία τοῦ κόσμου καί δέν μιλάμε. Μέχρι πότε;

Νινέττα Βολουδάκη

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΟΥΣ ΑΞΙΟΥΣ ΥΠΗΡΕΤΕΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Οπως ἔχει γίνει σέ ὅλους πλέον κατανοητό, τά τελευταῖα χρόνια ἡ Ἐκκλησία ἀλλά καί οἱ Ἱερεῖς δέχονται μεγάλο πόλεμο. Σωρεία πάσης φύσεως σκανδάλων καί κατηγοριῶν βομβαρδίζουν τόν κόσμο μέσω τοῦ νέου μεγάλου διδάσκαλου τοῦ γένους(!) (Μ.Μ.Ε.). Καί τό κακό εἶναι πώς εὐκολα φωλιάζουν μέσα στίς ψυχές πολλῶν Ἑλλήνων αὐτές οἱ κατηγορίες χωρίς νά ἐξετάζουν κάποια πράγματα καί, ὀργιζόμενοι ἐπί δικαίων καί ἀδίκων, διαγράφουν Ἐκκλησίες, Ἱερεῖς ἀκόμα καί Θεό, δεχόμενοι ὅ,τι τούς ποῦν καί ὅ,τι τούς ὑπαγορεύσουν ὅλοι αὐτοί οἱ ταγοί τοῦ μεγάλου σύγχρονου διδασκάλου. Καί βέβαια, μέσα σέ ὅλον αὐτό τόν κυκεῶνα τῶν συκοφαντιῶν, διαστρεβλώνονται καί πολλά κεφάλαια καί γεγονότα τῆς Ἱστορίας μας, κατά

τό συμφέρον, πάντα, κάποιων άγνωστων καί ύψηλά ίσταμένων προσώπων, άφου πρωταγωνιστές σέ αυτά ήσαν Ίερείς, Μοναχοί καί προκαθήμενοι τής Έκκλησίας μας.

Μέ όλες αυτές τίς σκέψεις ξεκίνησα νά γράψω κάτι γιά τό έν λόγω θέμα. Στή διαδρομή τής γραφής μου, όμως, όλη αυτή ή ποικιλία συναισθημάτων, πλούτισε τόν πεζό λόγο καί μεταδίδοντάς του λυρισμό, τόν μετέτρεψε σέ ποίημα. Αυτά, λοιπόν, πού είχα νά πώ, τά γράφω μέ λίγους στίχους, τούς όποιους άφιερώνω στους άφανείς κι «άσήμαντους» (κατ' άνθρωπο) Ίερείς, τούς άπλους παπάδες όπως καλοπροαίρετα λέει ό λαός. Τούς παπάδες πού στά σκοτεινά καί μισόκαλα χρόνια πού ζούμε, είναι οί μόνοι πού νοιάζονται ειλικρινώς γιά τούς συνανθρώπους μας. Ίσως όχι όλοι, μά σίγουρα οί περισσότεροι, έχοντας μέσα στήν ψυχή τους τόν Χριστό, αγωνίζονται μέ νύχια καί μέ δόντια νά στηρίξουν τό ποίμνιό τους, είδικά στά δύσκολα καί σκοτεινά χρόνια πού ζει ή πατρίδα μας. Άγόγγυστα κι ακούραστα βρίσκονται στίς ένορίες τους καί καθημερινά περιμένουν νά ξαλαφρώσουν άπ' τίς έγνοιες καί τήν άμαρτία καθέναν άπό έμås, νά πουν έναν παρηγορητικό λόγο στόν πόνο μας, νά κάνουν μία προσευχή γιά τήν ύγεία μας, γιά τούς νεκρούς μας, νά βρεθούν μπροστά στόν Χριστό καί νά τόν παρακαλέσουν νά εύλογήσει τήν βάφτισή μας, τόν γάμο μας, τήν μετάνοιά μας, άκόμα καί τήν έξοδό μας άπό αυτόν τόν τόσο πρόσκαιρο καί μάταιο κόσμο! Καί τέλος, ποιός ξέρει;... μπορεί κάποια στιγμή νά τούς ξαναδούμε μπροστάρηδες σέ κάποιον μελλοντικό άγώνα γιά τή σωτηρία τής πατρίδας μας, όπως τό ήρωικό '21, πού κρέμασαν στήν έκκλησιά τό πετραχήλι καί θυσιάζοντας αυτό πού άπό ύπέρμετρη άγάπη τάχθηκαν νά υπηρετούν, ρίχτηκαν στόν άγώνα, ξέροντας ότι δέν θά μπορούσαν πιά νά ξαναγγίξουν τό Σώμα του άγαπημένου τους Χριστού επάνω στήν Άγία Τράπεζα. Είναι μία θυσία τής όποιας τό μέγεθος δέν μπορούμε νά αίσθανθούμε αλλά ούτε καί νά κατανοήσουμε.

Εύχεσθε, λοιπόν, υπέρ των Ίερέων μας κι εκείνοι άς εύχονται στόν Χριστό υπέρ ήμών.

Όταν ιερέα στό δρόμο μου θά δώ
ή καρδιά μου άπό χαρά θά πλημμυρίσει.
Είναι ό άγιος ύπηρέτης του Θεού
πού μέ άγάπη θά σταθεί καί θά μ' εύλογήσει.

Όταν ιερέα στό δρόμο μου θά δώ
ή ψυχή μου άπό γαλήνη θά γεμίσει.
Στή σκοτεινή τή στράτα μου πού θά διαβώ
φανάρι κι όπλο άνίκητο ή εύχή του πού θά μέ στηρίξει.

Όταν στό δρόμο μου ιερέα συναντώ
μέ συγκίνηση τό χέρι του φιλάω.

Εἶναι τό χέρι πού 'χεῖ βλογηθεῖ ἀπ' τόν Θεό
τ' Ἅγιο Σῶμα Του νά θρίπτει γιά νά κοινωνάω.

Ὅταν ιερέα στό δρόμο μου θά δῶ
σέ ἥρωες καί μάχες τό μυαλό μου θά πισωγουρίσει.
Εἶναι αὐτός πού σέ κάθε ἀγώνα μας γιά τή λευτεριά
τό λάβαρο ὕψωνε καί πρῶτος πήγαινε μπροστά
νά ἐμψυχώσει καί νά πολεμήσει.

Ὅταν ιερέα στό δρόμο σου θά δεῖς
μ' ἀγάπη καί μέ σεβασμό νά τοῦ μιλήσεις.
Γιά σένανε καί τούς δικούς σου τήν εὐχή
μά καί τήν εὐλογία του νά τοῦ ζητήσεις.

Εἶναι ὁ ὁμόνος πού σέ κάθε Λειτουργιά
γιά κάθε ἕναν στό Χριστό θε νά μιλήσει.
Γιά τόν δικό μας πόνο, ἀρρώστια ἢ ἀπελπισιά
γονατιστός τόν Θεό θά ἐκλιπαρήσει.

Σέ κάθε λύπη σου ἢ σέ χαρά
ὀρθός στής ἐκκλησιᾶς τήν Πύλη σέ σταυρώνει.
Μά καί στή στράτα σου ἀκόμα τή στερνή
ἀκούραστος μαζί σου προχωρεῖ
καί ἡ εὐχή του ζεστό ἀπάγκιο γιά τήν ψυχή
πού ὁ φόβος τήν παγώνει.

Ἀναστάσιος Μυρίλλας

Μᾶς ρώτησαν οἱ Πολιτικοί ἂν θέλουμε νά μᾶς φορολογοῦν γιά νά ἐπιχορηγοῦν τά Κόμματά τους;

Η ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ!

Τά θέματα τῆς μισθοδοσίας τοῦ Κλήρου καί τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας ἔχουν ἐγερθεῖ ἀρκετές φορές πρὶν καί μετὰ τίς πρόσφατες ἐκλογές τοῦ Ἰουνίου ἀπὸ τά Κόμματα τῆς Νέας Τάξης πραγμάτων, δηλαδή ἀπὸ τὴ ΔΗΜΑΡ καί τὸν ΣΥΡΙΖΑ συνεπικουρούμενα ἀπὸ τὸ ΠΑΣΟΚ (ἡ Νέα Δημοκρατία τώρα ἐσίγησε, γιατί ἔχει ἐπιφέρει γιά ἀρκετές δεκαετίες ἰσχυρά πλήγματα στὴν Ἐκκλησία). Ἰδιαίτερα ὅταν προέκυπταν θέματα πε-

ρικοπῶν ἰσοδύναμων δαπανῶν στίς διαπραγματεύσεις μέ τήν Τρόϊκα τῶν δανειστῶν, ἡ πρόταση γιά περικοπή τῆς μισθοδοσίας τοῦ Κλήρου ἀπό τό κράτος τοῦλάχιστον κατά 50%, ἐτίθετο στό Οἰκονομικό Ἐπιτελεῖο ἀλλά καί στήν τριμερῆ σύσκεψη τῶν προέδρων τῶν Κομμάτων πού ἀπαρτίζουν τήν Κυβέρνηση. Ἰδιαιτέρως δέ ἐτίθετο τό θέμα αὐτό ἀπό τόν ἴδιο τόν πρόεδρο τῆς ΔΗΜΑΡ τόν κ. Κουβέλη. Τό τελευταῖο διάστημα ἤρθε νά προστεθεῖ καί ἡ πρόταση τοῦ βουλευτοῦ τοῦ ΣΥΡΙΖΑ κ. Τ. Κουράκη –κατά τή διάρκεια τοῦ Συνεδρίου μέ θέμα τόν «διάλογο» Ἐκκλησίας–Ἀριστερᾶς πού ὀργάνωσε ἡ Θεολογική Σχολή τοῦ Ἀριστοτέλειου Πανεπιστημίου –περί καταβολῆς τῆς μισθοδοσίας τοῦ Κλήρου **μόνο ἀπό τοὺς φορολογούμενους πού δηλώνουν Χριστιανοί Ὁρθόδοξοι**, κατά τό παράδειγμα κάποιων Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν καί δὴ τῆς Γερμανίας. Εἶναι δέ γνωστό ὅτι κατά καιροὺς καί ἄλλα στελέχη, πολιτευτές καί οἰκονομολόγοι, ἀθεϊστές, ὄχι μόνο ἀπό τόν χῶρο τῆς Ἀριστερᾶς, ἔχουν θέσει ἀνάλογα θέματα, πρὸς μελλοντική ἐφαρμογή στά πλαίσια τοῦ διαχωρισμοῦ Κράτους–Ἐκκλησίας. Ὁ ἴδιος ὁ ὑπουργός Οἰκονομικῶν κ. Στουρνάρας ἔχει–ὄχι λίγες φορές– θέσει δημόσια τό ἐρώτημα κατά πόσο συνάδει μέ τή λειτουργία ἐνός εὐνομούμενου Εὐρωπαϊκοῦ κράτους ἡ μισθοδοσία τῶν Κληρικῶν ἀπό αὐτό, ἀναφέροντας καί αὐτός τήν περίπτωση τῆς Γερμανίας.

Εἶναι γνωστό ὅτι ἡ ἰδεολογία τῶν Κομμάτων τῆς Ἀριστερᾶς τῆς Νέας Τάξης πραγμάτων, εἶναι ἐκ φύσεως διεθνιστική, ἀντιεκκλησιαστική καί ὕλιστική. Ἄγνωστο παραμένει σέ ποίό βαθμό αὐτό ἔχει συνειδητοποιηθεῖ ἀπό τό λαό μας. Πράγματι ὁ Μαρξισμός–Λενινισμός καί ὁ ἄθεος σοσιαλιστικός οὐμανισμός εἶναι ἡ βάση τῆς ἀριστερῆς ἰδεολογίας σέ ὅλες τίς ἐκφάνσεις της καί κατά συνέπεια τά Κόμματα αὐτά κινοῦνται καί ἀναπνέουν σέ ἓνα πλαίσιο καθαρὰ διεθνιστικό. Γι’ αὐτό ποτέ δέν γίνεται ἀναφορά ἐκ μέρους τους σέ ἔννοιες ὅπως «Πατρίδα», «Παράδοση», «Ἐκκλησία», «Θεός», πολύ δέ περισσότερο δέν ἔχουν καμία σχέση μέ τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, τῆς ὁποίας τήν περιθωριοποίηση ἐπιδιώκουν. Ἡ ρητορική τους ἐξαντλεῖται σέ ζητήματα οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ἐργασιακῶν σχέσεων, δημοκρατικῆς ἐκπροσώπησης, καί διεθνoῦς πολιτικῆς.

Στοιχειώδεις ὑπηρεσίες σέ συμπολίτες μας πού βρίσκονται σέ κατάσταση ἔνδειας, ὅπως σίτιση, περίθαλψη καί στέγη, πού θά ἔπρεπε στόν 21^ο αἰῶνα νά παρέχονται ἀπό τό Κράτος, ἀπουσιάζουν ἡχηρά καί προκλητικά. Ἀρωγός ἔρχεται κυρίως ἡ Ἐκκλησία μέ τοὺς Κληρικούς καί τοὺς λαϊκοὺς της, μέ τά Φιλόπτωχα Ταμεῖα της, τή δωρεάν σίτιση, τήν παροχή στέγης, ὅπου αὐτό εἶναι δυνατό, χωρίς νά κάνει ὅποιαδήποτε διάκριση στό ποιός εἶναι αὐτός πού ζητάει βοήθεια, γιατί ἡ πείνα καί ἡ ἀσθένεια, ἀπό μόνες τους, δέν κάνουν διακρίσεις. Γι’ αὐτό ἀποτελεῖ ὄχι μόνο ὕβρι ἀλλά καί ἀναισχυντία ἐκ μέρους αὐτῶν πού ὀδήγησαν τόν τόπο σέ αὐτό τό σημεῖο νά

μιλᾶνε γιά δραστική μείωση ἢ καί διακοπή τῆς μισθοδοσίας τοῦ Κλήρου ἀπό τό κράτος. Θά περίμενε κανεῖς εἰδικά αὐτή τήν περίοδο νά σιωποῦν αὐτοί, οἱ ὁποῖοι μισθοδοτοῦνται μέ παχυλούς μισθοὺς ἀπό τά κρατικά ταμεῖα, τό δέ ὕψος τῶν ἐπιχορηγήσεων πού λαμβάνουν τά Κόμματα τους (προκειμένου νά προβληθοῦν ἀπό τά Μέσα Μαζικῆς Ἐνημέρωσης, νά πληρώσουν τά στελέχη τους ἀλλά καί νά θηρεύσουν ψήφους) καί οἱ προκλητικές διευκολύνσεις στήν ἀποπληρωμή τῶν πολλῶν χρεῶν τους στίς Τράπεζες γίνεται ἀπό τοὺς ἴδιους κατά τό δοκοῦν.

Ἡ ἐπίθεση αὐτή εἶναι ἐπιπλέον ἀνέντιμη καί ἀήθης. Καί αὐτό γιατί σκοπίμως ἀποκρύπτουν ὅτι ἡ Ἐκκλησία, στόν αἰῶνα πού μᾶς πέρασε, παρέδωσε τό 96% τῆς περιουσίας της στό Κράτος μέ ἀντάλλαγμα τήν μισθοδοσία τῶν Κληρικῶν της. Ὅμως, καί αὐτό τό ὑπόλοιπο πού τῆς ἀπομένει, δέν εἶναι ἐλεύθερη νά τό διαχειρισθεῖ, ἀφοῦ τό Κράτος ἔχει ἐπιβάλει δεσμεύσεις στό 1,5%, ἀρνούμενο νά τίς ἄρει παρά τίς ἐπανεὶλημμένες ὑποσχέσεις ὕστερα ἀπό ὀχλήσεις τῆς Ἱεραρχίας. Ἀποκρύπτεται ὅτι ἡ Ἐκκλησία παρέδωσε πολλά ἀπό τά κτήματά της σέ ἀκτήμονες, ὅταν ὁ τόπος μας περνοῦσε δύσκολες στιγμές μέ προσφυγικούς πληθυσμούς ἢ σέ περιόδους γενικευμένης φτώχειας καί δυστυχίας ἀπό πολέμους. Ἡ, ὅτι δώρισε ἐκτάσεις μεγάλης ἀξίας, ὅπως γιά παράδειγμα στήν εὐρύτερη περιοχὴ τῶν Ἀθηνῶν, γιά νά κτισθοῦν Νοσοκομεῖα καί κοινωφελῆ Ἰδρύματα, δοκιμάζοντας συχνά τήν ἀχαριστία ἐκ μέρους τῶν εὐεργετηθέντων, εἴτε ἀκτημόνων –ἀφοῦ σέ ἀρκετές περιπτώσεις ἐνῶ τοὺς δόθηκε μόνο ἡ χρῆση τῆς γῆς αὐτοὶ θέλησαν νά τήν ἰδιοποιηθοῦν– εἴτε πολιτικῶν οἱ ὁποῖοι δέν χρησιμοποίησαν πάντοτε τίς ἐκτάσεις πού τοὺς παραχωρήθηκαν γιά τόν σκοπὸ πού τίς ζήτησαν. Καί τώρα ζητεῖται ἡ περικοπὴ τῆς μισθοδοσίας τῶν Κληρικῶν ἢ τήν προαιρετική ἀπόδοση μέρους τῶν φόρων, κατά τό παράδειγμα τῆς Γερμανίας. Ὅμως, στή Γερμανία δέν δωρήθηκε κτηματικὴ περιουσία στό κράτος μέ ἀντάλλαγμα τῆς μισθοδοσίας Κληρικῶν; Οὔτε οἱ πολιτικοὶ της κατέβηκαν στό εὐτελές ἐπίπεδο τῆς ἀθέτησης συμφωνιῶν ἢ τῆς λήθης τῆς γραμμένης μέ αἷμα καί πόνο Ἱστορίας μόνο γιά νά ἱκανοποιήσουν τὴ προσωπικὴ τους ἰδεολογικὴ ἐμπάθεια.

Ἀκόμη, ἄς μὴν ξεχνᾶμε, ὅτι ὅταν μιλάμε γιά ἀκίνητη περιουσία τῆς Ἐκκλησίας μιλάμε γιά ἀκίνητη περιουσία τῶν πιστῶν της, τήν ὁποία ἐμπιστεύθηκαν καί ἐμπιστεύονται στοὺς Ἱερεῖς της, γιά τὴ συντήρηση τῆς ἴδιας, δηλαδή τῶν Ναῶν της, τῶν Ἱερέων καί γιά τό φιλανθρωπικὸ καί λατρευτικὸ της ἔργο. Δέν τὴν ἐμπιστεύθηκαν σέ κανέναν πολιτικὸ νά τὴ διαχειρισθεῖ ἐκεῖνος κατὰ βούληση «ἐν ὀνόματι τοῦ λαοῦ», πολὺ δέ περισσότερο δέν τὴν ἐμπιστεύθηκαν στοὺς σημερινούς πολιτικούς. Πρόσφατα ὁ πρῶην βουλευτὴς καί στέλεχος τοῦ ΠΑΣΟΚ κ. Πάγκαλος, ἐρωτηθεὶς ἀπὸ δημοσιογράφο σέ τηλεοπτικὴ ἐκπομπὴ ἂν εἶχε σκεφθεῖ ποτὲ νά δώσει ἓνα σπίτι, ἀπὸ

τά πολλά πού ἔχει κληρονομήσει, σέ κάποιον πού τό ἔχει ἀνάγκη, ἀπάντησε: «Γιατί νά δώσω; Σᾶς ἔχω δώσει τήν ἐντύπωση ὅτι εἶμαι Χριστιανός;». Ἐμεῖς δέν τοῦ ζητᾶμε νά δώσει ἀπολύτως τίποτε, ἀπαιτοῦμε ὁμως, νά γίνει ἐξ ἴσου σεβαστή μέ τή δική του βούληση νά διαχειρισθεῖ τήν περιουσία τοῦ ὅπως ὁ ἴδιος θέλει, καί ἡ βούληση ὅσων ἐμπιστεύθηκαν στούς Κληρικούς τῆς Ἐκκλησίας τή διαχείριση τῆς δικῆς τους περιουσίας. Ἄν οἱ κ. Κουβέλης, Τσίπρας, Βενιζέλος, Στουρνάρας καί οἱ ὁμοϊδεάτες τους ἐπιθυμοῦν ἡ Πολιτεία νά περικόψει τή μισθοδοσία τοῦ Κλήρου, ὥστε νά συντηρεῖται αὐτή κυρίως ἀπό τήν (ἐναπομείνασα) περιουσία τῆς Ἐκκλησίας, ὀφείλουν νά σεβαστοῦν τά συμφωνηθέντα καί νά ἐπιστρέψουν τήν περιουσία πού παραχωρήθηκε στό Κράτος. Διαφορετικά ὁμιλοῦμε γιά καθαρή κλοπή καί ἀπάτη καί πρέπει σάν τέτοια νά ἀντιμετωπιστεῖ.

Ἀφοῦ, ὁμως, ἐπιθυμοῦν καί ἐμεῖς οἱ φορολογούμενοι νά ἐρωτώμεθα γιά τό πού θέλουμε νά δαπανῶνται τά χρήματά μας, ἔχουμε τήν ἐξῆς ἀπαίτηση: Νά ἐρωτώμεθα κατά πόσον θέλουμε τά χρήματά μας ὡς φορολογουμένων νά κατευθύνονται στή χρηματοδότηση τῶν Κομμάτων τους καί εἰδικότερα νά ἔχουμε **τή δυνατότητα νά ἀρνηθοῦμε ὅσοι ἀπό ἐμᾶς ὄχι μόνο δέν τά ψηφίζουμε ἀλλά δέν ἔχουμε καί καμία σχέση μέ τή δεξιά ἢ ἀριστερή ἰδεολογία τους!** Εἶναι πραγματικά ἄξιο ἀπορίας τό γεγονός ὅτι Κόμματα τά ὁποῖα παρουσιάζονται στίς Ἐθνικές ἐκλογές ὅτι ἐκπροσωποῦν μεγάλο μέρος τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος (ἀπό 7% καί πάνω) δέν βρίσκουν ἀνθρώπους νά προσφέρουν ἐθελοντικά καί ἀφιλοκερδῶς τό χρόνο καί τίς ὑπηρεσίες τους, ἀλλά χρειάζονται γιά τόν σκοπό αὐτό δαπάνη ὑπέρογκων ποσῶν. Ὁ λόγος, βέβαια, εἶναι ὅτι τά Κόμματα αὐτά, μεγαλύτερα ἢ μικρότερα, εἶναι ἀνύπαρκτα στήν κοινωνία ὅταν κλείσει ἡ τηλεόραση καί τό ραδιόφωνο ἢ σταματήσῃ ἡ χρηματοδότησή τους. Γι'αὐτό καί ἡ δημιουργία νέων Κομμάτων –ἰδιαίτερα τήν τελευταία δεκαετία– γίνεται τήν περίοδο πού οἱ ἰδρυτές τους εἶναι ἐν ἐνεργείᾳ βουλευτές, ἀρνούμενοι νά παραδώσουν τήν ἔδρα στό Κόμμα ἀπό τό ὁποῖο φεύγουν, γιατί γνωρίζουν ὅτι ἄνευ τοῦλάχιστον ραδιοτηλεοπτικῆς προβολῆς εἶναι ἀδύνατη ἡ περαιτέρω πολιτική τους ἐπιβίωση.

Δέν ἔχουμε, βέβαια, τήν ἀφέλεια νά πιστεύουμε ὅτι τά πολιτικά Κόμματα, εἴτε βρίσκονται στήν ἀριστερά, εἴτε στή δεξιά, θά δεχθοῦν νά συζητήσουν κᾶν μία τέτοια πρόταση, τή στιγμή πού δέν ἔδειξαν τή στοιχειώδη εὐαισθησία νά περικόψουν δραστικά πρῶτα τή χρηματοδότησή τους (ὄχι τόν μισθό τῶν βουλευτῶν τους) καί στή συνέχεια τοὺς μισθοὺς καί τίς συντάξεις τῶν πολιτῶν. Θέτουμε, ὁμως, τό ζήτημα γιά νά μήν μείνουν μέ τήν αἴσθηση ὅτι ἀπευθύνονται σέ ἀφελεῖς ἢ ἡλίθιους.

Κομνηνός Καμάνης

Μηχανολόγος Μηχανικός Ε.Μ.Π.

Αγαπητή Ένοριακή Εύλογία, διάβασα στο έγκριτο περιοδικό ΕΠΙΚΑΙΡΑ της 24ης-30ης Ιανουαρίου 2013 την επικείμενη έκχώρηση συστάδας 4 βραχονησίδων ΒΑ της Λέσβου στην Τουρκία για να ένισχυθεῖ ἡ οἰκονομία μας!

Τό γεγονός αὐτό μοῦ προκάλεσε ἀγανάκτηση καί δικαιολογημένη δυσαρέσκεια ἔναντι τῶν πολιτικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ κοινοβουλίου, οἱ ὁποῖοι μᾶλλον ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ! Ἡ κίνηση αὐτή ἀποτελεῖ ἕνα ἀπρόσμενο δῶρο στήν γείτονα Τουρκία καί ἐπιβραβεύει τήν θρασύτατη ἐξωτερική της πολιτική εἰς βάρος μας.

Μετά τήν κρίση τῶν Ἰμίων, τήν ἀπεμπόληση τοῦ ἐνιαίου Ἀμυντικοῦ δόγματος Ἑλλάδος-Κύπρου μέ τήν ματαίωση τῶν Ρωσικῶν ἀντιαεροπορικῶν πυραύλων S-300 στήν Κύπρο καί τήν παράδοση τοῦ Ὀτσαλάν στούς πράκτορες τῆς ΜΙΤ καί ἡ ἄνευ ὄρων παράδοση στό ΔΝΤ τῶν τοκογλύφων, ἀκολουθεῖ τώρα ἡ ἀπεμπόληση τῶν χωρικῶν μας ὑδάτων καί τῆς ἐθνικῆς μας κυριαρχίας.

Ἀντιλαμβάνεται κανεῖς τό μέγεθος τῆς Ἑθνικῆς προδοσίας ἀπό τήν τρικομματική κυβέρνηση τῆς (ΝΔ, τοῦ ΠΑΣΟΚ καί τῆς ΔΗΜΑΡ) ἡ δέ ἀξιοματική ἀντιπολίτευση δέν ἀσχολήθηκε κᾶν μέ τό μεῖζον αὐτό ἐθνικό θέμα, παρά ἀσχολεῖται μέ τήν κατάληψη τῆς βίλας Ἀμαλίας ὑποστηρίζοντας τίς ἀντιεξουσιαστικές ὁμάδες πού θέλουν νά προκαλέσουν τό χάος καί τόν ἀποπροσανατολισμό.

Ἡ συστάδα τῶν 4 νησίδων βρίσκεται ΒΑ τῆς Λέσβου καί ἀποτελεῖται ἀπό τίς νησίδες (Μπαρμπαλιᾶς, Παναγία, Ἀσπρόνησο καί Τσουκαλάς), 1 βραχονησίδα (Μαύρη Πλακούδα) καί ἀπό 3 βράχους (τά Φάρια, τό Σέλλι καί τήν Ἀσπρη Πλακούδα)· ἡ ἐπίσημη Γεωγραφική ὀνομασία τῆς συστάδας τῶν 4 αὐτῶν νησίδων εἶναι Τομαρονήσια ἢ Τομάρια, Ἀσπρονήσια ἢ Τοκμάκια.

Συγκεκριμένα ἡ νησίδα Τσουκαλάς ἀπέχει ἀπό τίς ΒΑ ἀκτές τοῦ οἰκισμοῦ τοῦ Ἀγίου Στεφάνου 1,89 ν.μ. κατά προσέγγιση. Ὡς ἀναλογιστεῖ ὁ καθένας μας τί πρόκειται νά συμβεῖ σέ μία περίοδο στρατιωτικῆς κρίσης τύπων Ἰμίων ὅταν οἱ Τουρκικές δυνάμεις θά ἀποκτήσουν στρατιωτικό πλεονέκτημα κατασκευῆς προγεφυρώματος – θύλακα καί δυνατότητας πρώτου αἰφνιδιασμοῦ καί μάλιστα μέσα στά χωρικά μας ὕδατα, ἀφοῦ οἱ προδότες πολιτικοί θά ἐκχωρήσουν τίς νησίδες αὐτές σέ Τούρκους ἐπιχειρηματίες ἔναντι 4 ἑκατομμυρίων εὐρώ προκειμένου νά κατασκευαστοῦν μαρίνες γιά τόν ἐνλιμενισμό τῶν πολεμικῶν πλοίων καί ἀπό ἐκεῖ θά μεταφέρουν τίς

δυνάμεις τους στόν Ἅγιο Στέφανο, συντελῶντας μέ αὐτόν τόν τρόπο στήν κατάληψη τῆς Β.Α. Λέσβου. Τά ἐρωτήματα πού προκύπτουν εἶναι τά ἑξῆς:

Γιατί γίνονται ριζικές περικοπές μισθῶν ὅλων τῶν πολιτῶν γιά τήν αὐξηση τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους ἐνῶ ἐξαιροῦνται οἱ ὑπάλληλοι τῆς Βουλῆς, οἱ Βουλευτές, ὁ πρωθυπουργός καί ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας;

Γιατί φορολογοῦνται πολύτεκνες καί ὑπερπολύτεκνες οἰκογένειες;

Γιατί δέν φορολογοῦνται τά ὑπάρχοντα πολιτικά κόμματα καί δέν δημεύονται οἱ περιουσίες τῶν Βουλευτῶν καί Ὑπουργῶν πού παρανόμησαν, ὥστε νά πολλαπλασιασθοῦν τά ἔσοδα τοῦ Κράτους ἀλλά ἀπολαμβάνουν βουλευτικῆς ἀσυλίας ἀφοῦ παραγράφονται τά ἀδικήματα πού διέπραξαν οἱ κυβερνήσεις τους, ἀπό τήν μεταπολίτευση ἕως τίς μέρες μας;

Τό συμπέρασμα εἶναι ἕνα: Ὑπάρχουν λύσεις ἀλλά οἱ πολιτικοί ἐφαρμόζουν λύσεις προδοσίας ἕως ὅτου ὑποστοῦμε νέα ἐδαφική ἀπώλεια τῶν συνόρων μας μέ ἀντάλλαγμα τήν τάχα εἰρήνη στήν περιοχή μας.

Νικόλαος Βολουδάκης

ΤΕΡΜΑΤΙΖΕΤΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΗΣ

Σεβαστέ π. Βασίλειε, εὐλογεῖτε!

Παρακαλῶ ὅπως δημοσιεύσετε στό προσεχές τεῦχος τῆς «ΕΝΟΡΙΑΚΗΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ» τό κατωτέρω κείμενο:

Μέ τόν ἤδη διαμειφθέντα διάλογο, διά τῆς «ΕΝΟΡΙΑΚΗΣ ΕΥΛΟΓΙΑΣ», μέ τόν π. Χρυσόστομο Τροχαλάκη περί τῆς «Ὁμοιοπαθητικῆς», φρονῶ ὅτι ὁ προσεκτικός ἀναγνώστης ἔλαβε ἐπαρκεῖς πληροφορίες, ὥστε νά ἐξάγη τά συμπεράσματά του καί νά τοποθετηθῇ ἀσφαλῶς στό πρόβλημα τῆς «Ὁμοιοπαθητικῆς». ἔχει ἐπίσης ἐπαρκῆ στοιχεῖα, διά νά διαπιστώσῃ, ἐάν ὑπάρχουν ἀσάφειες, ἀνακρίβειες, ὑπεκφυγές, παρερμηνεῖς, θεολογικές ἀστοχίες, ἀκόμη καί λάθη λογικῆς στά δημοσιευθέντα κείμενα τῶν συμμετασχόντων εἰς τόν διάλογο.

Προσωπικῶς, περατώνων τήν συμμετοχή μου εἰς τόν ἀνωτέρω διάλογον, ἐπιθυμῶ νά εὐχαριστήσω πρῶτον τόν π. Βασίλειον Βολουδάκη διά τήν φιλοξενίαν τῶν κειμένων μου· δεῦτερον εὐχαριστῶ τόν π. Χρυσόστομο Τροχαλάκη διά δύο τινά:

α) διά τήν ἀφορμὴν, τήν ὁποῖαν μοῦ ἔδωσε, διά νά μελετήσω τό ἔργον «ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ» τοῦ ἐν Ἀγίοις Πατρός ἡμῶν Συμεῶν τοῦ

Νέου Θεολόγου.

β) διότι μέ τούς δημοσίους χαρακτηρισμούς του –τούς όποιους πλήρως αποδέχομαι– περί τοῦ ὑπογράφοντος, ὡς ἔχοντος «μεμιασμένην συνείδησιν», «μεμιασμένον νοῦν» καί ἔλλειψιν φόβου Θεοῦ, ἐλάττωσε τήν πνευματικήν ὀφειλήν μου καί ἔδωσε ἀφορμή εἰς τούς θεοφιλεῖς ἀναγνώστες, ὅπως προσεύχονται καί ὑπέρ ἐμοῦ.

Θεσσαλονίκη 7-2-2013

Μέ σεβασμό ἀσπάζομαι τήν τιμίαν δεξιάν σας
Κωνσταντῖνος Γ. Καρακατσάνης

Σχόλιο τοῦ Περιοδικοῦ μας:

Μετά τήν πνευματική καί εὐγενική ἀπάντηση τοῦ σεβαστοῦ καθηγητοῦ κ. Κων. Γ. Καρακατσάνη τό περιοδικό μας εἶναι ὑποχρεωμένο νά τερματίσῃ τήν περί Ὁμοιοπαθητικῆς συζήτησιν.

Ὁ Διάλογος ξεκίνησε μέ τήν προϋπόθεση ὅτι οἱ συμμετέχοντες ἀνήκουν στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί ἀποδοκιμάζουν τόν Ἀποκρυφισμό καί ὅτιδήποτε ἄλλο ἀπάδει στήν Ὁρθόδοξη Πίστη. Ὡστόσο, φαίνεται ὅτι καί αὕτη ἡ προϋπόθεση –παρ’ ὅτι ἀποφασιστικῆς σημασίας– δέν εἶναι ἀρκετή γιά γόνιμο προβληματισμό.

Πάντως τό θέμα εἶναι ἀνοικτό στήν πράξιν, παρά τήν φορτική ἐπανάληψιν κάποιων ὅτι τό θέμα ἔχει λυθεῖ. Ἔχει λυθεῖ τό θέμα πού πράγματι λύθηκε καί ὅχι αὐτό πού “σώνει καί καλά” θεωροῦμε λελυμένο. Ἐφ’ ὅσον τό μισό Ἅγιο Ὅρος, πολλοί Ἱεράρχες καί κληρικοί ἀκολουθοῦν τήν Ὁμοιοπαθητική καί συμπαρασύρουν καί πλῆθος πιστῶν, τό θέμα εἶναι φλεγμαῖνον καί ἐγκυμονεῖ κινδύνους. Καί μόνο ὅτι σέ πολλά Κρατικά νοσοκομεῖα ἔχει εἰσαχθεῖ ἡ Ἐναλλακτική ἱατρική ὡς εἰδικότητα ἀποδεικνύει ὅτι τό πρόβλημα λαμβάνει διαστάσεις καί διχάζει ἀκόμη καί τόν ἱατρικό κόσμον. Οἱ ἀποκρυφιστές εἰσχωροῦν μέ τό πρόσχημα τῆς ἐπιστήμης παντοῦ, τό νά κλείνουμε τά μάτια ἀδιαφοροῦντες δέν τό θεωροῦμε ἐνδεδειγμένη καί ἀποτελεσματική ἀντιμετώπιση. Παρά ταῦτα, καταπαύουμε αὕτη τή συζήτησιν ἐλλεῖπει συζητητῶν καί εὐχόμαστε γιά μιά ἀκόμη φορά νά πρυτανεύσῃ κάποτε –μέ τήν μεσολάβησιν καταλληλοτέρων προσώπων ἀπό ἐμᾶς– ἡ ποθητή ἐνότητα στό Σῶμα τῶν Πιστῶν τῆς Πατρίδος μας.

Προσκαλούμεθα ὅλοι στό Μνημόσυνό του

25 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΜΑΣ Π. ΣΙΜΩΝΟΣ ἈΡΒΑΝΙΤΗ

Στίς 10 Μαρτίου 2013 θά τελέσουμε στόν Ναό μας τό Μνημόσυνο τοῦ ἁγίου Γέροντός μας π. Σίμωνος Ἀρβανίτη στό τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας.

Πέρασαν 25 χρόνια ἀπό τήν κοίμησή του καί ἡ παρουσία

του εἶναι ἀνεξίτηλη στήν ψυχή καί στή διάνοιά μας. Αἰσθανόμαστε τήν ἀνάγκη νά μιλήσουμε γι' Αὐτόν καί τό ἔργο του ἀλλά καί γιά τήν πνευματική ἀτμόσφαιρα πού μᾶς ἄφησε βαθειά στήν ψυχή μας, αὐτό τό περίσσειμα ζωῆς πού μᾶς ἐπιτρέπει νά ζοῦμε, παρά τούς “μυρίους θανάτους” πού συσσωρεύουν οἱ ἁμαρτίες μας ἀλλά καί ἡ κακία πού ἐπλήθυνε πολύ στίς μέρες μας.

Θέλουμε νά γράφουμε γιά τή ζωή ἀλλά καί γιά τό μαρτύριο τῶν τελευταίων χρόνων του, πού ὑπέστη ἀπό

τά ἴδια του τά πνευματικά παιδιά!

Εἶχαμε τή δική του προτροπή –ἔτι ζῶντος αὐτοῦ– νά καταγράψουμε ὅλα ἐκεῖνα πού συνδέονται μέ τό πνευματικό του μαρτύριο, ἀλλά ἀναβάλαμε μέχρι σήμερα. Πιστεύω ὅτι τώρα ἔφθασε ἡ ὥρα, ἀφοῦ παρήλθε ἤδη ἓνα τέταρτο αἰῶνος ἀπό τῆς κοιμήσεώς του καί τά δικά μου χρονικά περιθώρια στενεύουν.

Ἐπικαλούμενοι τίς ἁγίες εὐχές καί προσευχές του θά ἀρχίσουμε ὅσο εἶναι δυνατόν πιό σύντομα τήν καταγραφή τῆς μαρτυρίας μας.

Ὁ π. Σίμων, ἐνῶ εἶναι ὁ παλαιότερος τῶν συγχρόνων ἀγίων Γερόντων ἔχει μείνει σχεδόν ἄγνωστος στοὺς νεωτέρους καὶ ὡς πρὸς αὐτό ἀναγνωρίζω καὶ ἀποδέχομαι καὶ τὴ δική μου εὐθύνη. Ὅχι γιατί ὁ Γέροντάς μας χρειάζεται τὴ δική μου βοήθεια ἀλλὰ γιατί μέχρι σήμερα ἐσιώπησα γιὰ ὅσα εἶδα σέ Ἐκεῖνον καὶ ἄκουσα ἀπ' Αὐτόν.

Πόσοι -φερ' εἰπεῖν- γνωρίζουν ὅτι ὁ γνωστός σέ ὅλους π.

Ἰάκωβος Τσαλίκης εἶχε πνευματικό τόν π. Σίμωνα, μετὰ τὴν κοίμηση τοῦ Γέροντός του π. Νικοδήμου Θωμᾶ, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὁ π. Νικόδημος Θωμᾶς εἶχε πνευματικό τόν π. Σίμωνα;

Φέτος κάνουμε γενικό προσκλητήριο πρὸς ὅλους ἐκείνους πού ἐγνώρισαν προσωπικά τόν π. Σίμωνα ἢ ἄκουσαν καὶ διάβασαν γιὰ ἐκεῖνον νά ἐνώσουν μαζί μας τὴ φωνή τους στό Ἱερό του Μνημόσυνο.

Νά εὐχαριστήσουμε τόν Θεό πού μᾶς τόν ἐχάρισε Πατέρα πνευματικό καὶ νά Τόν παρακαλέσουμε νά δέχεται τὴν μεσιτεία τοῦ ἀγίου Γέ-

ροντός μας γιὰ νά γίνεται ἴλεως εἰς τὴν «ἡμετέραν οἰκτράν ταπείνωσιν».

π. Β. Ε. Β.

Γιόγκα: Μία μέθοδος κατάλυσης τῆς προσωπικότητας τοῦ ἀνθρώπου

Η λέξη γιόγκα προέρχεται ἐτυμολογικά ἀπό τὴν Ἰνδοευρωπαϊκὴ ρίζα **yug**, στὰ Γερμανικά **Joch**, στὰ Ἑλληνικά **ζεύγ** καὶ σημαίνει **ζεύξη**. Ἐννοεῖται ἡ ἔνωση τοῦ ἀτομικοῦ ἐγὼ μὲ τὸ θεῖο στοιχεῖο. Ἀνάλογα μὲ τὸ πῶς γίνεται ἀντιληπτό τὸ θεῖο στοιχεῖο, εἴτε ὡς μία ἀπὸ τίς πάμπολλες θεότητες τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων κατὰ κάποιες ἐκτιμήσεις φτάνει μέχρι καὶ 300 ἑκατομμύρια(!), εἴτε σὲ ἀπρόσωπη μορφή, δὲν ὑπάρχει μόνο ἓνα εἶδος γιόγκα ἀλλὰ πάρα πολλά. Σ' αὐτὰ προστίθενται ἀκόμα ἐκεῖνες οἱ μορφές γιόγκα, στίς ὁποῖες τονίζονται κυρίως οἱ πράξεις τῶν ἀνθρώπων. Ἡ τελικὴ ἐπιδίωξη πάντως σὲ ὅλες αὐτές τίς μορφές εἶναι ἡ ἴδια, ἡ ἀπαλλαγή τοῦ ἀτομικοῦ ἐγὼ ἀπὸ τὸν ἀτελειώτο κύκλο τῶν μετενσαρκώσεων, οὐσιαστικά ἡ παύση τῆς ὑπαρξης. **Ἡ γιόγκα ἔχει, δηλαδή, ἓνα καθαρά θρησκευτικὸ περιεχόμενο, ἢ καλύτερα εἰδωλολατρικὸ**, ἐπεὶδὴ τὸ Ἰνδουϊστικὸ πάνθεο ὅπως καὶ ἡ ἀπρόσωπη ἐκδοχὴ τοῦ Θεοῦ στοιχείου στηρίζονται ὀλοφάνερα στὴν ἀνθρώπινη φαντασίωση καὶ ἀντιβαίνουν ἀπόλυτα στὸν κοινὸ ἀνθρώπινο νοῦ καὶ στὴν κοσμικὴ πραγματικότητα, στὴν ὁποία ζοῦμε.

Γιὰ τὸ πάνθεο τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ ἀναφέρουμε τὰ ἐξῆς ἐλάχιστα χαρακτηριστικά: Ὁ τεράστιος ἀριθμὸς τῶν θεῶν-εἰδώλων (ἄλλοι σὲ ἀνθρώπινη μορφή μὲ τέσσερα χέρια καὶ πόδια, ἄλλοι μισοὶ ἄνθρωποι καὶ μισοὶ ζῶα, ἄλλοι σὲ μορφή ζώων) δίνει στὸν καθένα μία ἀπεριόριστη δυνατότητα ἐπιλογῆς ἐκείνου τοῦ θεοῦ πού ταιριάζει καλύτερα στὰ πάθη του.

Στὴν Ἰνδουιστικὴ βασικὴ τριάδα θεῶν **Μπράχμα**, **Βισνού** καὶ **Σίβα** παρουσιάζεται ὁ πρῶτος ὡς δημιουργός, ὁ δεῦτερος ὡς συντηρητὴς καὶ ὁ τελευταῖος ὡς καταστροφέας ἐκείνου πού δημιουργεῖ ὁ πρῶτος καὶ συντηρεῖ ὁ δεῦτερος. Ἄλλες φορές μόνος του ὁ Σίβα, πού ταυτίζεται κατ' ἐξοχὴν μὲ τὸ ἰδανικὸ τῆς γιόγκα, παρουσιάζεται καὶ μὲ τίς τρεῖς ιδιότητες.

Στὴ Μπαγκαβάτ-Γκιτὰ (ἓνα “θεόπνευστο” κείμενο, ἓνα εἶδος “εὐαγγελίου” τοῦ σημερινοῦ Ἰνδουϊσμοῦ) βλέπουμε τὸν θεὸ Κρίσνα νὰ διδάσκει στοὺς ἀνθρώπους τίς διάφορες μορφές γιόγκα, δηλαδή τίς μορφές ἀσκήσεως πού ὀδηγοῦν στὴν ἔνωση μὲ τὸ θεό. Παράλληλα ἀναφέρεται στὴν Ἰνδουιστικὴ παράδοση, ὅτι ὁ Κρίσνα παραπλάνησε 16.000 παντρεμένες γυναῖκες βοσκοποῦλες καὶ ἀπέκτησε ἀπὸ αὐτές 180.000 γιούς!

Ὁ ποταμὸς Γάγγης ἀποτελεῖ θεότητα στὸν Ἰνδουισμό καὶ γι' αὐτὸ τὸ μπάνιο μέσα στό ποτάμι κυρίως στὴν πόλη Μπενάρες, στὴν ἱερὴ πόλη τοῦ

Σίβα, θεωρείται ότι καθαρίζει τόν λουόμενο από όλες τις άμαρτίες του. Νά σημειώσουμε ιδιαίτερα, ότι στην πόλη αυτή τά νερά του ποταμού έχουν έναν άπίστευτα ύψηλό βαθμό μόλυνσης από τά άστικά καί βιομηχανικά λύματα καί τά άπομεινάρια από τήν καύση τών νεκρών (τό ποσοστό βακτηριδίων στό συγκεκριμένο σημείο του Γάγγη ξεπερνάει 10.000 φορές τό επιτρεπτό όριο)!

Ή βασική επιδίωξη τής γιόγκα, στην οποία αναφερθήκαμε παραπάνω, γίνεται ίσως μέ τόν καλύτερο τρόπο κατανοητή στην πιό παλαιά συστηματοποιημένη αποτύπωσή της, σ' ένα ιερό κείμενο του Ίνδουισμού πού όνομάζεται **Ούπανισάδες** (800-500 π.Χ.). Στό κείμενο αυτό επικρατεί ή πεποίθηση ότι ό κόσμος στόν όποιο ζούμε καί ή ίδια ή ζωή μας είναι κάτι τό άρνητικό. Τό μόνο καλό πού υπάρχει είναι ένα άπόλυτο θείο στοιχείο, άμορφο καί άδύνατο νά προσδιοριστεί, πού βρίσκεται στό βάθος, στό θεμέλιο τής κοσμικής πραγματικότητας καί όνομάζεται **Μπράχμαν**. Ένα μέρος αυτού του Μπράχμαν υπάρχει καί στό βάθος τής κάθε ύπαρξης καί εκεί όνομάζεται **Άτμαν**. Συγκρίνεται μέ τόν άέρα πού περικλείεται σέ ένα μπουκάλι. Δέν τόν βλέπει κανείς, δέν έχει μορφή. Ένών τό μπουκάλι, πού γίνεται βέβαια αντιληπτό καί έχει μορφή, συγκρίνεται μέ τό υλικό σωμα, τήν έξωτερική μορφή του ανθρώπου. Άνάμεσα στό υλικό σωμα καί τό θείο στοιχείο τής κάθε ανθρώπινης ύπαρξης τοποθετείται –σύμφωνα μέ τή θεώρηση αυτή– ό νοϋς, ό όποιος έχει τήν ιδιότητα όπωςδήποτε νά προσκολλάται κάπου καί μέ τήν προσκόλληση αυτή νά διαμορφώνει τήν ταυτότητα του ανθρώπου. Έτσι ό νοϋς από τή θέση πού κατέχει μπορεί είτε νά στραφεί προς τό θείο στοιχείο είτε νά στραφεί προς τό ποικιλόμορφο υλικό στοιχείο. Όσο ό νοϋς μένει προσκολλημένος στά υλικά πράγματα, ή άτομική ύπαρξη λόγω τής άπόλυτης ισχύος του νόμου του κάρμα παραμένει αιχμαλωτισμένη μέσα στόν κύκλο τών μετενσαρκώσεων. Όταν όμως στραφεί καί ένωθεί μέ τό θείο στοιχείο άπελευθερώνεται από τόν κύκλο αυτό.

Γιά τόν Ίνδουισμό, ή ίδια ή ζωή –λόγω του άτελείωτου κύκλου μετενσαρκώσεων– είναι άκρως επώδυνη, χωρίς καμμία προοπτική, είναι κάτι πού πρέπει νά τό αποστρέφεται κανείς. Ό άνθρωπος ως άνθρωπος δέν έχει άξία, δέν έχει μοναδικότητα, αφού ή κάθε άτομική ύπαρξη βρίσκεται συνεχώς σέ μία κατάσταση ρευστή, σέ μία κατάσταση μεταβάσεων σέ άλλες μορφές ύπαρξης. Καί μάλιστα οι πιθανότητες νά ξαναγεννηθεί κανείς στην έπόμενη μετενσάρκωση ως άνθρωπος, εάν δέν έχει κάνει οϋσιαστική πρόοδο στη γιόγκα, είναι άπειροελάχιστες.

Ποιό όμως είναι τό στοιχείο εκείνο τής ύπαρξης πού περνάει από τις έκατοντάδες χιλιάδες μορφές του κύκλου τών μετενσαρκώσεων; Έδω παρατηρείται όλοφάνερα μία άδυναμία λογικής εξήγησης. Τό όνομά-

ζουν «λεπτεπίλεπτη οὐσία», «αἰθέριο σῶμα», χωρίς προφανῶς νά γνωρίζουν περί τίνος μιλάνε. Μέ ποιά λογική τώρα αὐτό τό ἀπροσδιόριστο στοιχείο, ἀφοῦ οὔτε κἄν ἔχει συνείδηση τῆς ὑπαρξίης του, μπορεῖ μέσα στά πλαίσια τοῦ νόμου τοῦ κάρμα νά ὀδηγήσει σέ μία «τελειοποίηση» τῆς ὑπαρξίης;

Πάντως, ὅπως καί νά ἔχει τό πρᾶγμα, γιά τόν Ἰνδουϊστή εἶναι ἀδιανόητη ἡ ἔννοια τῆς σωτηρίας, τῆς ὁλοκλήρωσης, τῆς τελειοποίησης τοῦ ἀνθρώπου μέσῳ τῆς σχέσης του μέ τόν Θεό καί τούς συνανθρώπους. Ὁ Ἰνδουϊσμός γνωρίζει μόνο τήν ἔννοια τῆς λύτρωσης. Λύτρωση ἀπό τόν ἀτελείωτο κύκλο μετενσαρκώσεων, λύτρωση ἀπό τήν ἴδια τή ζωή. Τό ἰδανικό τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ εἶναι ἡ παύση τῆς ἀτομικῆς ὑπαρξίης καί αὐτή κατορθώνεται μέσα ἀπό τή γιόγκα. **Συνεπῶς ἡ γιόγκα εἶναι ἡ μέθοδος πού ὀδηγεῖ στόν τελεσίδικο θάνατο**, ἢ, γιά νά τό ἐκφράσουμε μέ τά λόγια τῶν ἱερῶν γραφῶν τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ, στή διάλυση τῆς ἀτομικῆς ὑπαρξίης μέσα στό ἀπόλυτο θεῖο στοιχείο, τό Μπράχμαν, ὅπως μία σταγόνα πού χάνεται μέσα στόν ὠκεανό. Αὐτή ἡ κατάσταση περιγράφεται μέ τό ἰδανικό τῶν Μπραχμανίστα Γιόγκι, πού στό τελευταῖο στάδιο τῆς γιόγκα φτάνουν στό σημεῖο νά μήν τρῶνε πιά, νά μήν ἐπικοινωνοῦν πιά μέ τό περιβάλλον τους, νά μήν ἀντιλαμβάνονται πιά τό σῶμα τους καί τελικά μέσα σ' αὐτή τήν κατάσταση τῆς ἀπόλυτης ἀπομόνωσης νά πεθάνουν. Πρίν περάσουν στήν κατάσταση αὐτή τῆς ἀπόλυτης ἀπομόνωσης ἔχουν καί ἐκδηλώνουν φυσικά τήν ἐπίγνωση τῆς λύτρωσής τους, ὅτι σταματάει τό βάσανο τῆς ζωῆς, ὅτι δέν πρόκειται πλέον νά μετενσαρκωθοῦν.

Οἱ ἀνθρώπινες σχέσεις, ἐπομένως, δέν περικλείονται μέσα στό ἰδανικό τῆς γιόγκα. Μόνο στά ἀρχικά στάδια τῆς γιόγκα βρίσκουν κάποια ἐφαρμογή, ἀλλά καί ἐκεῖ ὄχι μέ τήν ἔννοια τῆς πραγματικῆς ἐπικοινωνίας, τοῦ πραγματικοῦ ἐνδιαφέροντος γιά τόν ἄλλο, ἀλλά μόνο μέ τήν ἔννοια τῆς ἀνταμοιβῆς. Κάνοντας καλές πράξεις, πετυχαίνει κανεῖς μία καλύτερη μετενσάρκωση. Στό ἐπίκεντρο βρίσκεται πάντα τό ἀτομικό ἐγώ. Κορυφαία ἐκδήλωση αὐτῆς τῆς ἀπουσίας ἐπικοινωνίας εἶναι οἱ γνήσιοι ἐκφραστές τῆς γιόγκα, οἱ γκουρού.

Ἡ λέξη γκουρού σημαίνει «αὐτός πού διαλύει τό σκοτάδι». Γκουρού εἶναι οἱ πολύ προχωρημένοι στή γιόγκα, οἱ πνευματικοί ὀδηγοί τῶν ἄλλων, ἄνευ τῶν ὁποίων δέν μπορεῖ κανεῖς μέ ἀποτελεσματικότητα νά ἀσκεῖ τή γιόγκα. Οἱ ὁπαδοί τους –ἐπιλέγω πολύ ἐνσυνείδητα τή λέξη ὁπαδός, ὅπως θά φανεῖ στή συνέχεια– θεωροῦν, ὅτι μέσῳ τοῦ ὑλικοῦ σώματος τοῦ γκουρού ἐκδηλώνονται θεϊκές ἐνέργειες, ὅτι αὐτοί τούς μεταδίδουν θεῖο σπινθήρα. Οἱ ἴδιοι οἱ γκουρού ἀποδέχονται γιά τόν ἑαυτό τους ὅτι ἀποτελοῦν σπάνιες φωτισμένες ψυχές τῆς παγκόσμιας ἱστορίας, ἐπιδιώκουν καί ἀποδέχονται μέ εὐχαρίστηση καί φυσικότητα ἐκδηλώσεις λατρείας τοῦ προσώπου τους

ως θεϊκῶν υπάρξεων. Χρόνια ολόκληρα ἄσκησης μέ τόν διαλογισμό, πού λειτουργεῖ ὡς αὐθυποβολή, τοὺς ἔχουν δημιουργήσει αὐτή τήν ἀκλόνητη πεποίθηση καί βεβαιότητα. Τέτοιες μορφές λατρείας εἶναι π.χ. ἐπευφημίες τοῦ πλήθους τῶν ὁπαδῶν πρὸς τό πρόσωπό τους, ἡ προσκύνησή τους ἀπό τοὺς ὁπαδοὺς, μέ τό νά ξαπλώνουν μπροστά τους καί νά τοὺς προσφέρουν δῶρα, ὅπως καί ἡ πολύ ἐντυπωσιακή πρακτική (στήν κίνηση τοῦ Μαχαράτσι ἢ στοὺς «Χάρε Κρίсна») στήν ἐνθρόνιση ἐνὸς γκουρού, κατὰ τήν ὁποία τὰ πόδια του νά πλένονται μέ γιαούρτι καί στή συνέχεια αὐτό τό γιαούρτι νά πίνεται ἀπό τοὺς παρευρισκόμενους ὁπαδοὺς. Μέσα ἀπὸ αὐτή τήν θεώρηση τοῦ κόσμου καί τοῦ ἑαυτοῦ τους, μέσα στή ζάλη τῆς αὐτοθεοποίησής τους, τοὺς φαίνεται ἀπόλυτα φυσική ἡ πάσης φύσεως ἐκμετάλλευση τῶν κατώτερων ὄντων, ὅπως τῶν μελῶν τῶν κινήσεών τους.

Γιά τοὺς ὁπαδοὺς ἡ ἀπόλυτη ἀφοσίωση στόν γκουρού θεμελιώνεται στήν πεποίθηση, ὅτι ἐκεῖνος εἶναι τό ἀπόλυτο κέντρο τῆς ζωῆς τους καί ἄρα ζοῦν καί ἐργάζονται πλέον μόνο γιὰ τόν γκουρού. Δέχονται ἀπὸ ἐκεῖνον νά τοὺς κάνει τῇ λεγόμενη «ἐγωεκτομή», ὥστε νά γίνουν ἀπόλυτοι ἐκτελεστές τῆς δικῆς του θέλησης, δηλαδή πιστοὶ δοῦλοι του, μέ τήν ἐλπίδα, προφανῶς, κάποια στιγμή νά καταλήξουν πιστά ἀντίγραφα τῆς ἐπαρμένης, σέ ἰλιγγιώδη βαθμό, «προσωπικότητας» τοῦ γκουρού.

Τό 1995, στήν Ἰαπωνία, ἐκτελῶντας τυφλά τίς διαταγές τοῦ γκουρού Ἀσαχάρα, οἱ ὁπαδοὶ του ἔκαναν μία τρομοκρατική ἐπίθεση στό μετρό τοῦ Τόκιο μέ τό δηλητηριῶδες ἀέριο Σαρίν. Τό ἀποτέλεσμα ἦταν 12 νεκροὶ καί 5500 τραυματίες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ περισσότεροι μείνανε ἀνάπηροι γιὰ ὅλη τους τῇ ζωή. Ἀναφαίρετο στοιχεῖο τῶν ὁπαδῶν ἀποτελεῖ καί ἡ λεγόμενη «ἱερή προσφορά», δηλαδή ἡ κατάθεση ὅλων τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τους στά πόδια τοῦ γκουρού. Μάλιστα, μέ τήν πράξη αὐτή ὀφείλουν εὐγνωμοσύνη στόν γκουρού, ἐπειδὴ δέν τὰ ἀρνεῖται ἀλλά τὰ δέχεται καί ἔτσι τοὺς ἀπαλλάσσει ἀπὸ τό βάρος αὐτό, πού εἶναι τροχοπέδη καί βάσανο γιὰ τοὺς ἴδιους τοὺς ὁπαδοὺς.

Ἡ κορύφωση τῆς δουλείας τους στόν γκουρού φαίνεται στό ἐξῆς ἐντελῶς ἀσύλληπτο στοιχεῖο: Στήν περίπτωση πού θά ἀποδειχτεῖ ὅτι οἱ ὁπαδοὶ ἔχουν πέσει θύμα ἐνὸς ἀπατεῶνα γκουρού, ὀφείλουν νά παραμείνουν πιστοὶ σ' αὐτόν καί νά συνεχίσουν νά τόν ὑπηρετοῦν, ἐπειδὴ αὐτός τοὺς ἄξιζε. Αὐτός ὁ ἀπατεῶνας γκουρού ἀνταποκρίνεται στό κάρμα τους, στίς πράξεις τῆς προηγούμενης ζωῆς τους. Μένοντας πιστοὶ σ' αὐτόν, σέ μία μελλοντική ἐνσάρκωση ἀσφαλῶς θά τοὺς τύχει ἕνας πῖο «ἐξελιγμένος» γκουρού.

Πολλοὶ σύγχρονοὶ μας Ἕλληνες πού ἀσκοῦνται στή γιόγκα σίγουρα θά ὑποστηρίζουν, ὅτι ἡ γιόγκα πού κάνουν οἱ ἴδιοι δέν ἔχει τίποτε τό κοινό μ' αὐτήν τήν θρησκευτική μορφή γιόγκα τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ. Καλό

ὅμως εἶναι νά συνειδητοποιήσουν, ὅτι πολλοί δάσκαλοι τῆς γιόγκα «εὐρωπαϊκῶν» προδιαγραφῶν ἔχουν φοιτήσει καί ἔχουν ἐκπαιδευτεῖ π.χ. στό Σατυαναντασράμ πού διαθέτει παγκοσμίως ἓνα καλὰ ἀνεπτυγμένο δίκτυο κέντρων γιόγκα-ἀσράμ (καί ἐδῶ στήν Ἑλλάδα) καί πού ἔχει ἀκριβῶς τά πιστεύω πού περιγράψαμε παραπάνω.

Λίγο-πολύ τά ἴδια ἰσχύουν καί γιά τό **SilvaMindControl** πού, ναι μέν δέν ἐμφανίζεται κάτω ἀπό τό πέπλο τῆς γιόγκα, χρησιμοποιεῖ, ὅμως, ἀνατολίτικες τεχνικές, καθῶς καί γιά τό «Κέντρο ΟΜ» τοῦ γκουρού SriChinmoy καί ἄλλες παρόμοιες κινήσεις μέ παγκόσμια δικτύωση. Κοινό τους χαρακτηριστικό εἶναι ἡ ἐμφάνισή τους μέ τό προσωπεῖο τῆς ἐπιστήμης. Τίποτε, ὅμως, τό ψευδέστερο ἀπό αὐτό. Τί τό κοινό ἔχει ἡ ἐπιστήμη μέ τόν «νόμο» τοῦ κάρμα, μέ τήν πίστη στίς μετενσαρκώσεις, σέ ἓνα ἀπρόσωπο φανταστικό θεῖο στοιχεῖο ἢ στίς θεότητες τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ; Ἀκόμα καί ἐκεῖ πού ἡ γιόγκα ἐμφανίζεται ὡς ἀπλή γυμναστική δέν ἔχει νά προσφέρει τίποτα. Ὅπως ὑποστηρίζουν οἱ εἰδικοί, **τό βασικό πρόβλημα τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἀκίνησία, τόσο στόν χῶρο τῆς ἐργασίας ὅσο καί στόν ἐλεύθερο χρόνο. Καί ἡ γιόγκα, ἀντί νά αὐξήσει τήν κινητικότητα, τήν περιορίζει ἀκόμα περισσότερο μέ τίς καθιστικές ἀσκήσεις τῆς.**

Δεδομένο εἶναι, ὅτι ἡ γιόγκα στίς Δυτικές χῶρες ὡς ἐξαιρετικά ἔξυπνα στημένη πλεκτάνη παρασύρει τούς Εὐρωπαίους καί Ἀμερικανούς στόν πολιτισμό τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ. Ἡ ἐπιρροή ἀσκεῖται μέσῳ τῆς θρησκευτικῆς μουσικῆς, μέσῳ τῆς Ἰνδικῆς κουζίνας, μέσῳ συζητήσεων γιά τήν μετενσάρκωση, τό κάρμα, τίς κρυμμένες δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου κ.ἄ. Μέ τά «**μάντρας**» –σύντομες προτάσεις πού χρησιμοποιοῦνται τήν ὥρα τοῦ διαλογισμοῦ καί ἐκφράζουν συνήθως τή λατρεία σέ μία ἀπό τίς θεότητες τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ– **οἱ ἀφελεῖς Δυτικοί**, πού ἐνθουσιάζονται ἀπό τόν κόσμο αὐτό, **εἰσάγονται στήν εἰδωλολατρία τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ**. Καί γιά τούς ἀκόμα πιό ἀφελεῖς ἐμπλέκεται καί τό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, πού παρουσιάζεται μαζί μέ τούς Βούδα, Κρίσνα, Ραμακρίσνα κ.ἄ. ὡς προσωπικότητα σέ ξεχωριστό πνευματικό ἐπίπεδο, ὡς ἓνας ἀπό τούς σωτῆρες τοῦ κόσμου!...

Λέων Μπράνγκ
Δρ. Θεολογίας

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΝΩΣΕΩΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ο Πρόεδρος της Πανελληνίου Ένωσης Θεολόγων κ. **Ἡλίας Χρ. Φραγκόπουλος** μᾶς ἐτίμησε μέ ἐπιστολή του στήν ὁποία ἐκφράζεται εὐμενῶς γιά τό ἄρθρο μας στό τεῦχος Δεκεμβρίου 2012 τοῦ Περιοδικοῦ μας σχετικά μέ τήν ἀντιμετώπιση τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν ἀπό τόν Ὑπ. Παιδείας. Τόν εὐχαριστοῦμε θερμά, παραθέτουμε τήν ἐπιστολή του, ὅπως ἐπίσης, καί τήν ἐπιστολή πού ἔστειλε στόν Ὑπουργό Παιδείας στίς ἀρχές τοῦ Δεκεμβρίου 2012.

Ἀθήνα 24 Δεκεμβρίου 2012

Αἰδεσιμολογιώτατον π. Βασίλειον Βολουδάκη
Ἱερὸν Ναόν Ἁγίου Νικολάου Πευκακίων

Σεβαστέ καί ἀγαπητέ μου πάτερ Βασίλειε

Χαίρομαι ἐν Κυρίῳ γιατί οἱ συνθήκες (οἱ δύσκολες) τῆς Ἑλληνικῆς ἐκπαιδευτικῆς ζωῆς τοῦ 21ου αἰῶνα μοῦ δίνουν σήμερα τήν εὐκαιρία νά ἐπικοινωνήσω μαζί σας μετά ἀπό πολλά χρόνια, ἀπό τότε πού ὑπηρετοῦσα ὡς Λυκείαρχης (1986-90) στό 29ο Λύκειο, στήν Ἀραχώβης.

Πάτερ μου, διάβασα μέ πολλή προσοχή καί ἐξαιρετική ἱκανοποίηση τό ἄρθρο σας **«Ἡρώδης τό Ὑπουργεῖο Παιδείας...»** στό τεῦχος 124 τοῦ περιοδικοῦ **«ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΕΥΛΟΓΙΑ»**.

Εἶναι μιὰ ἐξαιρετική ἔκθεση τῶν ὅσων ἀδιανόητων, ἴσως καί φαιδρῶν (ἂν δέν ἦταν καταστροφικά), ἔχει διαπράξει τό Ὑπουργεῖο Παιδείας στό θέμα τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας τῶν παιδιῶν μας.

Ἐπειδὴ τό θέμα ἀπό τό καλοκαίρι τοῦ 2008 μέ ἀπασχόλησε προσωπικά, ὡς στέλεχος τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Θεολόγων, καί ἐξακολουθεῖ νά μέ ἀπασχολεῖ, σᾶς στέλνω ἀντίγραφο τῆς ἐπιστολῆς πού ἀπήνθυνα στίς ἀρχές τοῦ τρέχοντος μηνός στόν κ. Ὑπουργό Παιδείας. Προσθέτει, νομίζω, μερικές λεπτομέρειες πού ἀξίζει νά γνωρίζουμε, γιά τό θέμα τῶν ἀπαλλαγῶν, ὅλοι οἱ θεολόγοι. Ἄλλ' ὄχι μόνον οἱ θεολόγοι.

Κυρίως οἱ πιστοὶ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί. Ἰδιαιτέρως οἱ γονεῖς τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδας μας. Γιατί τό μέλλον της –δηλαδή τά παιδιά μας– ἀπειλοῦν νά καταστρέψουν οἱ ἀγωνιζόμενοι ἄθεοι τοῦ αἰῶνα μας.

Κι ἐμεῖς ὀφείλουμε νά τοὺς ἀναχαιτίσουμε. Μὲ μόνο ἴσως ὄπλο μας (ἀλλὰ πανσθενές) τήν ἀγάπη στόν Χριστό μας.

Εὐχεσθε, πάτερ, πάντοτε ὑπὲρ τῶν πιστῶν πού προσπαθοῦν. Καί οἱ Λειτουργικές εὐχές σας ἄς εἶναι εὐπρόσδεκτες ἀπὸ τὸν Παντοδύναμο Κύριό μας.

Σὰς εὐχομαι Καλὰ καὶ Εὐλογημένα Χριστούγεννα μέ πλούσια τῇ χάρι τῷ Θεοῦ, μέ ὑγεία καὶ δύναμη

Μέ πολύ σεβασμό καὶ ἀγάπη Χριστοῦ

Ἡλίας Χρ. Φραγκόπουλος

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΝΩΣΙΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ἀθήνα 4 Δεκεμβρίου 2012

Ἀριθ. Πρωτ.: 183

Πρὸς

Τὸν ἀξιότιμον Ὑπουργὸν Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, Πολιτισμοῦ καὶ Ἀθλητισμοῦ, κ. Κωνσταντῖνον Ἀρβανιτόπουλον

Ἀξιότιμε κύριε Ὑπουργέ,

Ἡ Πανελλήνια Ἑνωση Θεολόγων χαιρέτισε μέ ιδιαίτερη χαρά τὴν ἀνάληψη ἀπὸ σὰς τῶν καθηκόντων τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας μέ πλήρη εὐθύνη, ἀπὸ τὸν παρελθόντα Ἰούνιο. Καὶ ἐξακολουθοῦμε νὰ προσβλέπουμε μέ ἐλπίδες πολλές στό πρόσωπό σας καὶ στὴν προσφορά σας ἰδιαίτερος στὸν τομέα τῆς θρησκευτικῆς διαπαιδαγώγησεως τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδας μας. Οἱ γνωστές δηλώσεις σας, ἥδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς προηγούμενης ὡς Ἀναπληρωτοῦ Ὑπουργοῦ θητείας σας ὑπὲρ τοῦ Μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν (: ΜτΘ), μᾶς ὁδήγησαν στὴν ἐκτίμηση τῶν προθέσεων σας ὅχι τόσο ὑπὲρ ἑνὸς κλάδου ἐργαζομένων, ὅπως αὐτὸς τὸν ὁποῖο ἐκπροσωποῦμε, ὅσο κυρίως ὑπὲρ τῆς καλλιέργειας τῆς θρησκευτικῆς, κοινωνικῆς καὶ ἠθικῆς τῶν παιδιῶν τῶν Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος τῆς πατρίδας μας.

Κύριε Ὑπουργέ,

Ἐμεῖς ἐξακολουθοῦμε νὰ διατηροῦμε τίς ἐλπίδες μας αὐτές, πού ἀπορρέουν ὅχι ἀπὸ τὴν πολιτικὴ πού ἀκολουθεῖ τό Ὑπουργεῖο Παιδείας, ἀλλὰ ἀπὸ ὅσα πληροφοροῦμαστε γιὰ τὴ δική σας προσωπικὴ ἀντίληψη περὶ τῶν θεμάτων πού ἐνδιαφέρουν καὶ ἐμᾶς, καὶ ἀπὸ τίς κατὰ καιροὺς ἐκφρασθεῖσες ἀπόψεις σας.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτό καὶ ἀποφασίσαμε νὰ σὰς ἀπευθύνουμε σήμερα τὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ. Ἀφορμὴ ἀποτελέσει ἡ ἀπάντησή σας μέ ἀριθμὸ πρωτ. 118015/ΙΗ ἐξ. καὶ 106568 εἰς. καὶ ἡμερομηνία 2-10-2012 σὲ ἐρώτημα ἐπτὰ Βουλευτῶν τοῦ ΣΥΡΙΖΑ ἀπὸ 12-9-2012 μέ θέμα “Νὰ μὴ ζητοῦνται στὰ σχολεῖα....δεδομένα προσωπικοῦ χαρακτήρα”. Γιὰ τό ὅλο ζήτημα θέλουμε νὰ διατυπώσουμε πρὸς ἐσᾶς τίς παρακάτω ἀπόψεις μας καὶ νὰ ζητήσουμε τὴ δική σας συμπαράσταση.

Ἡ ἐρώτηση τῶν κ.κ. Βουλευτῶν στηρίζεται καὶ ἀπορρέει ἀπὸ τὴν ἀσάφεια τῶν περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴ διδασκαλία τοῦ ΜτΘ ἐγκυκλίων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τοῦ θέρους τοῦ 2008. Πράγματι, τό Ὑπουργεῖο τὸν Ἰούλιο καὶ Αὐγούστο τοῦ ἔτους

αὐτοῦ ἐξαπέλυσε τρεῖς σχετικές ἐγκυκλίους (αὐτές πού ἀναφέρει ἡ ἀπάντησή σας), οἱ ὁποῖες ὀρίζουν ρυθμίσεις ἀντιτιθέμενες πρὸς ἀλλήλας. Ἡ Ἐνωσὴ μας ἐπανειλημμένως ζήτησε τὴν ἔκδοση μίας νέας σαφοῦς ἐγκυκλίου, πού νά καταργεῖ τίς προηγούμενες. Ματαίως ὅμως.... Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρουμε τό ἤδη ἀπὸ 20-11-2008 (ἀρ. πρῶτ. 244) αἴτημά μας, πού ἐπαναλήφθηκε πολλές φορές.

Ἡ βασικὴ διαφορὰ τῶν ρυθμίσεων ἐντοπίζεται μεταξύ τῆς πρώτης καὶ τῆς τρίτης ἐγκυκλίου καὶ ἀφορᾷ στὴν αἰτιολόγηση τῆς αἰτήσεως ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τό “ὕποχρεωτικό” κατὰ τὰ λοιπὰ ΜτΘ. Ἡ πρώτη ἐγκύκλιος, τὴν ὁποία (ἐκτός τῆς ἀναφορᾶς καὶ τῶν τριῶν) ἀναφέρει σὲ ἰδιαίτερη παράγραφο ἡ ἀπάντησή σας (δηλ. ἡ ἐγκ. ὑπ’ ἀριθ. 91109/Γ2/10-7-2008) καθορίζει ὅτι ἀπαιτεῖται ὑπεύθυνη δήλωση τῆς ἐπιθυμίας ἀπαλλαγῆς “χωρὶς νά δηλώνεται ὁ λόγος τῆς συγκεκριμένης ἐπιλογῆς” δηλ. χωρὶς καμμιά ἀναφορὰ στὴ θρησκευτικὴ πίστη τοῦ αἰτοῦντος, μέ ὑποχρεωτικὴ λογικὰ συνέπεια τῇ δυνατότητα ὄλων τῶν μαθητῶν χωρὶς καμμιά αἰτιολόγηση νά ἀπαλλάσσονται. Καὶ τό ΜτΘ νά μετατρέπεται πρακτικὰ σὲ ἐπιλεγόμενο. Μὲ ἀποτέλεσμα νά καταντᾷ φενάκη τό ἀναφερόμενο στὴν πρώτη σειρά τῆς ἀπαντήσεώς σας ὅτι “Τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν εἶναι ὑποχρεωτικό”.

Ἀντιθέτως, ἡ τρίτη ἀναφερόμενη ἐγκύκλιος (ἡ ὑπ’ ἀριθ. 109744/Γ1/26-8-2008) ἀναφέρει σαφῶς ὅτι λόγοι συνειδήσεως πού ὑπαγορεύουν τὴν ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τό ΜτΘ ἀνακύπτουν –καὶ εἶναι λογικὸ καὶ νόμιμο– γιὰ μὴ ὀρθοδόξους μαθητές. Καὶ κατὰ συνέπεια τό μάθημα ξαναγίνεται ὑποχρεωτικό.

Ὅμως τό κακὸ τῆς ὅλης πορείας τοῦ ζητήματος ἔγκειται στό ὅτι ἡ ἐγκύκλιος αὐτὴ ἀναγράφει ὡς θέμα “Ἀπασχόληση μαθητῶν”. Μὲ ἀποτέλεσμα κανεὶς νά μὴν ξέρει τί καὶ πῶς ρυθμίζεται μέ τὰ διὰ τῶν ἐγκυκλίων ὀριζόμενα. Ἡ, πιὸ σωστά: Νά μπορεῖ νά κάνει ὁ καθένας ὅ,τι θέλει.

Καὶ ἡ κατάσταση αὐτὴ θά ἐξακολουθήσει νά ὑφίσταται. Καὶ οἱ ἀπαλλαγές θά κακοποιοῦν τὴ διοικητικὴ δύναμη τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους. Καὶ θά δημιουργοῦν προβλήματα καὶ στίς ὑπηρεσίες, ἀλλὰ, δυστυχῶς, καὶ στίς οἰκογένειες τῶν Ἑλλήνων.

Ὅμως ὁ κάθε πολίτης γνωρίζει ὅτι κατὰ πάγια νομικὴ ἀρχὴ κάθε νεότερη διάταξη (ἴσης πάντοτε νομικῆς ἰσχύος –ἐδῶ πρόκειται περὶ ἐγκυκλίων) ἢ συμπληρώνει ἐλλείψεις προηγούμενων (ἐφ’ ὅσον πρόκειται περὶ κενοῦ, ὅπως στὴν περίπτωσή μας) ἢ τροποποιεῖ “ρητὰ ἢ σιωπηρὰ” τυχόν προηγούμενη πού διαφοροτρόπως ρυθμίζει τὰ πράγματα. (Ἀστικός Κώδικας ἄρθρο 2).

Συνεπῶς ἡ τρίτη ἐγκύκλιος Στυλιανίδη (τοῦ 2008) θά πρέπει νά λαμβάνεται ὑπόψη στό θέμα τῶν ἀπαλλαγῶν ἀπὸ τό ΜτΘ.

Ὅσον ἀφορᾷ στίς ἀποφάσεις τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων πρέπει ἐπὶ τέλους νά γίνει κατανοητό ὅτι καμμιά ἀπ’ αὐτές δέν ἀφορᾷ σὲ αἶτημα ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴ θρησκευτικὴ διδασκαλία, παιδιῶν ὁμόδοξης θρησκευτικῆς πίστεως. Δηλαδή κανένας π.χ. Προτεστάντης–Καλβινιστῆς δέν προσέφυγε στό ΕΔΑΔ μέ αἶτημα τὴν ἀπαλλαγὴ τῶν παιδιῶν του ἀπὸ πρόγραμμα

θηρσκευτικής διδασκαλίας Καλβινικής όμολογίας.

Ένδεικτικό παράδειγμα, ή απόφαση τής Όλομέλειας του ΕΔΑΔ τής 20-6-2007 (ύπόθεση Folgero κ.ά. κατά Νορβηγίας). Οί προσφυγόντες ήταν μέλη τής Νορβηγικής Άνθρωπιστικής Ένώσεως, τά μέλη τής όποίας δέν ανήκουν στην Εύαγγελική-Λουθηρανική Έκκλησία τής Νορβηγίας. Παρ' όλο τουτο ζητούσαν μερική άπαλλαγή από τό πρόγραμμα θρησκευτικών μαθημάτων του σχολείου. Καί τό πιο σημαντικό: ζήτησαν τήν άπαλλαγή από τό μάθημα των θρησκευτικών των μή Χριστιανών μαθητών μόνον (έπί λέξει "the right to freedom of religion for non-Christians". (Πρβλ. Έπιθεώρηση Δημοσίου Δικαίου καί Διοικητικού Δικαίου Ίαν.-Μάρτ. 2009, σελ. 265-268).

Είμαι πολύ περίεργο τό ότι μόνο στην Ελλάδα ζητείται από κάποια "άρχή" καί από κάποιους συνήθως πολιτικά προσανατολισμένους γονείς ή δυνατότητα άνεμπόδιστης άπαλλαγής από τήν Όρθόδοξη Χριστιανική θρησκευτική διδασκαλία παιδιών όρθοδόξων οικογενειών.

Καί ζητούν νά γίνει αυτό όχι μέ προσφυγή στο ΕΔΑΔ, αλλά μέ διοικητική πράξη του ίδιου του Ύπουργείου μας. Γίνεται πόλεμος κατά του έαυτου μας κ. Ύπουργέ, καί έμεις διστάζουμε νά άγωνιστούμε!

Έντελώς παρενθετικά άναφερόμαστε στην σαφέστατη καί βασική άρχή που έχει διατυπώσει επανειλημμένως τό ΕΔΑΔ, κατά τήν όποία τά Εύρωπαϊκά κράτη σε καμμία περίπτωση δέν δεσμεύονται στην έπιλογή τής ύλης καί των μεθόδων τής θρησκευτικής διδασκαλίας. Η όποία δέν μπορεί νά διαμορφώνεται από κοινές ύποδείξεις, άλλ' είναι άποκλειστικό δικαίωμα έκάστου κράτους (άπόφαση τής 15 Ίουνίου 2010, Ύπόθεση Grzelak κατά Πολωνίας. Στο ίδιο περιοδικό τόμ. 2010, σελ. 834 έξ.).

Ένα άλλο ζήτημα που πρέπει νά γίνει φανερό είναι ό μύθος για τήν ανάγκη τής μή δηλώσεως, τής άποκρύψεως τής θρησκευτικής πίστεως των προσώπων, έπειδή δήθεν άποτελούν "ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα". Άπάντηση σ' αυτό δέν άποτελούν μόνο οι Έκκλησίες, τά τζαμιά ή κάθε άλλο κτήριο θρησκευτικής λατρείας που φανερά ύπάρχουν σ' όλο τον κόσμο (έκτός ίσως από μερικές μουσουλμανικές επικράτειες). Άλλά καί ή δημόσια λατρεία Μουσουλμάνων στά Προπύλαια ή στην πλατεία Κοτζιά ή όπου άλλο. Άλλά καί ή νομοθετημένη έλεύθερη άσκηση τής θρησκευτικής ζωής σ' όλα τά κράτη του κόσμου (πάλι μέ τήν εξαίρεση κάποιων μουσουλμανικών).

Σχετικά μέ τό θέμα τουτο είναι τά όσα άναφέρονται στην δεύτερη παράγραφο τής άπάντησής σας στους Βουλευτές του Σύριζα. Οί ύποπαράγραφοι (α), (β), (γ) καί (δ) δείχνουν σαφώς ότι ή διάκριση των όρθοδόξων καί μή γονέων - κηδεμόνων καί μαθητών είναι καί θεμιτή καί άπαραίτητη στο σχολικό χώρο. Χωρίς αυτή τή φανερή διάκριση καμμία άπ' τίς τέσσερεις αυτές ρυθμίσεις δέν είναι δυνατό νά πραγματοποιηθεί, ούτε στο θέμα του έκκλησιασμού, ούτε στο θέμα τής άπαλλαγής από τά θρησκευτικά καί ένασχόλησης μέ άλλο μάθημα κατά τή συγκεκριμένη

διδασκτική ώρα, ούτε ή απόκρυψη από τά επίσημα βιβλία καί τό Δημοτολόγιο, ούτε ή παρουσία μέν αλλά μή συμμετοχή στην πρωινή προσευχή του Σχολείου. Πολύ περισσότερο όταν όλα τά παραπάνω εμπλέκονται στην περίπτωση διαζευγμένων γονέων πού διεκδικούν....

Πρέπει όλοι νά κατανοήσουν ότι ή δήλωση του θρησκευματος γονέων καί μαθητών μέσα στη σχολική ζωή είναι απαραίτητη. Καί σέ λογικούς καί σοβαρούς ανθρώπους, όπως όλοι θέλουμε νά είναι οί δάσκαλοι των παιδιών μας, δέν δημιουργεί προβλήματα. Μάλλον επιλύει τά προβλήματα. (Πρβλ. άρθρο μας στό περιοδικό ΚΟΙΝΩΝΙΑ «“Κουκουλοφόροι” του πνεύματος» τεύχος 1/2010 σελ. 39 έξ).

Κατ’ ακολουθίαν όλων των παραπάνω είναι παραλογισμός ή αποσιώπηση ή ή συγκάλυψη της θρησκευτικής Πίστης (αλλά καί διαφοράς) μόνο για την περίπτωση της απαλλαγής από τό Μτθ. Άλλωστε έξ αίτίας καί μόνο αυτής της απαλλαγής γίνεται φανερή ή διαφορά στη θρησκευτική πίστη στις ίδιες τίς έκδηλώσεις της ζωής. Άλλ’ ή μαχόμενη αθεΐα αυτό επιζητεί. Συγκαλύπτοντας νά παρασύρει. Νά παρασύρει παιδιά καί έφήβους, πού δέν έχουν σταθεροποιήσει ακόμα την όποια Πίστη τους μέσα στό ιδεολογικό χάος καί την πρακτική ύλοφροσύνη του αιώνα μας.

Κύριε Υπουργέ, δέν είναι δυνατό ή ύπογραφή σας νά δίνει τή δυνατότητα στους κάθε πολιτικού προσανατολισμού αθέους νά πετυχαίνουν νά δηλώνεται ή νά αποσιωπάται ή θρησκευτική πίστη του καθενός μας, κατά τίς προτιμήσεις τους. Πρόκειται για ένα είδος καταπίεσης πού άσκειται στη ζωή των Πιστών, ιδίως των Όρθοδόξων οικογενειών.

Πρίν από αρκετά χρόνια διάβασα σέ στήλη έγκριτης αθηναϊκής έφημερίδας, στήλη πού ύπάρχει ακόμη στην ίδια έφημερίδα, τή φράση: “αλλά βρισκόμαστε υπό την κυριαρχία των Χριστιανών ακόμη – θά τον αποτινάξουμε τον ζυγό, δέν θά τον αποτινάξουμε;” (ή παραπομπή στη διάθεσή σας αν μου ζητηθεί).

Η τελευταία παράγραφος, τυπική απάντηση πού άφορα στά καθήκοντα των Διευθυντών των Σχολείων, ανταποκρίνεται στην αντίστοιχη έρώτηση των Βουλευτών. Κύριε Υπουργέ, γνωρίζετε καί σεις καί όλοι μας ότι στό θέμα των απαλλαγών από τό Μτθ γίνονται καί ύπερβολές καί παρανομίες. Όφείλονται όπως δείξαμε στην ήθελημένη άσáfεια των σχετικών έγκυκλίων.

Έμεις, ως κλάδος των άμεσα ενδιαφερομένων όχι μόνο για λόγους συνειδήσεως καί θρησκευτικής Όρθοδόξου Πίστεως, αλλά καί για λόγους επαγγελματικών, προβληματιζόμαστε για τό αν θά ’πρεπε νά αναζητήσουμε τή ρύθμιση του θέματος κατά τίς διαδικασίες του Νόμου. Ήδη γνωρίζετε ότι στην Κρήτη τό θέμα έχει προχωρήσει καί αναμένεται σχετική δικαστική άπόφαση.

Θεωρούμε ότι ή υπεύθυνη δήλωση πού θά καταθέσει Όρθόδοξος γονέας (περί άπιστίας ή άλλης θρησκείας) για νά απαλλάξει τό παιδί του από τό Μτθ συνιστά τό άδίκημα της ψευδούς δηλώσεως πού τιμωρείται κατά τό άρθρο 22 παρ. 6 του Ν. 1599/1986.

Ἐπίσης θεωροῦμε ὅτι ἡ πρόσκληση τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου μέ ἀνακοίνωση στους γονεῖς νά σπεύσουν νά ὑποβάλουν τήν παραπάνω δήλωση γιά νά ἀπαλλαγοῦν τά παιδιά τους ἀπό ἓνα μάθημα συνιστᾷ τό ἀδίκημα τῆς ὑφαρπαγῆς ψευδοῦς βεβαιώσεως καί τιμωρεῖται κατὰ τό ἄρθρο 220 παρ. 1 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

Ἀξιότιμε Κύριε Ὑπουργέ,

Ἡ Ἑνωσή μας δέν ἐπιθυμεῖ νά ἐμπλέξει τά μέλη της σέ τέτοιου εἶδους διαδικασίες. Καί συνιστᾷ νά κρατηθοῦν ὅλοι μακράν ἀπό τίς διαμάχες αὐτοῦ τοῦ εἶδους. Παρακαλοῦμε ὅμως θερμά νά προχωρήσετε σέ μία τελική ρύθμιση τοῦ θέματος τῶν ἀπαλλαγῶν ἀπό τό ΜτΘ. Καί θά μπορούσαμε νά προσφέρουμε κάθε ἐπικουρία συνεργαζόμενοι μέ τούς ὑπηρεσιακοὺς καί προσωπικοὺς συνεργάτες σας προκειμένου νά ἀποφευχθοῦν καινούργιες προβληματικές ἀπόπειρες γιά ἐπίλυσή του καί μάλιστα κάτω ἀπό τήν μονόπλευρα πιεστική ἀπαίτηση διαφόρων “ἀρχῶν” καί “παρατηρητηρίων” καί τῆς πολιτικῆς κάλυψής τους.

Μέ ἐξαιρετική τιμή

Ἡλίας Χρ. Φραγκόπουλος

Θεολόγος - Φιλόλογος

Πρόεδρος τῆς Πανελληνίας Ἑνώσεως Θεολόγων.

ΑΠΟΣΤΑΓΜΑΤΑ ΟΜΙΛΙΩΝ-ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ

**μέ θέμα τίς «ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ» τοῦ Ἀγ. Αὐγουστίνου
καί Ὁμιλητή τόν π. Βασίλειον Βολουδάκη**

Οἱ ὁμιλίες-συζητήσεις μέ ὁδηγό τό ἀνωτέρω βιβλίο τοῦ Ἀγίου Αὐγουστίνου συνεχίζονται στήν Πνευματική μας Ἑστία. Θά παραθέσουμε στό σημείωμά μας αὐτό, ἀποστάγματα τῆς ἀναλύσεως τοῦ π. Βασιλείου στή γενική θεματική ἐνότητα **«Η ΦΙΛΙΑ»**.

Ἡ σχέση πού ἔχει εὐλογία, ποτέ δέν φιάνει στήν ἀπόγνωση

Ὁ ἅγιος Αὐγουστῖνος ἐξομολογεῖται ὅτι ἐξαιτίας τοῦ θανάτου τοῦ ἀγαπημένου του φίλου πληγώθηκαν καίρια ἡ ψυχὴ καί αὐτὴ ἀκόμη ἡ ὑπαρξή του, γιατί δέν γνώριζε τότε πῶς νά ὑπομένει τήν ἀνθρώπινη μοίρα. Ἔτσι, οἱ χαρές καί οἱ ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς δέν εἶχαν γι’ αὐτόν κανένα νόημα, ἀντίθετα, τόν ἀπωθοῦσαν τά ἐγκόσμια. Μόνο τά δάκρυα τοῦ πρόσφεραν πρόσκαιρη ἀνακούφιση πρὶν τόν κατακλύσει ἐκ νέου ἡ δυστυχία. Αὐτὴ εἶναι ἡ κατάσταση ἑνὸς ἀνθρώπου πού δέν ἔχει ἐλπίδα, πού ἔχει ἐμπλακεῖ σέ μία συναισθηματική σχέση, τὴν ὁποία δέν μπορεῖ νά ἐλέγξει. Μία σχέση μέ αὐτὰ τά συμπτώματα

δέν έχει εύλογία, γιατί ή σχέση πού έχει εύλογία, ή σχέση αγάπης, ποτέ δέν φτάνει στην απόγνωση. Γι' αυτό ό άγιος Αύγουστίνος τή στιγμή τής αυτοσυνειδησίας άναφωνεϊ: "Α, τί τρέλα νά μήν ξέρεις νά αγαπάς τούς ανθρώπους άνθρωπινα!". Αυτό τοῦ τοῦ εἶδους ή κατάσταση δημιουργεῖται στήν ψυχή όταν άπουσιάζει ή εύλογία καί ή σχέση μεταξύ δύο ανθρώπων εἶναι έμπαθής, παθολογική. Εἶναι σχέση άπόλυτης προσκόλλησης καί άποκλειστικότητας. Ἡ άποκλειστικότητα εύλογεῖται μόνο σέ δύο περιπτώσεις: στή συζυγική σχέση καί στήν άπ' εύθείας σχέση τοῦ ανθρώπου μέ τόν Θεό. Στίς σχέσεις πού έχουν τήν εύλογία τοῦ Θεοῦ, ὅπως ή συζυγική σχέση, ή, ή άπ' εύθείας σχέση τοῦ ανθρώπου μέ τόν Θεό, γίνονται οἱ μεγαλύτερες μάχες. Σέ ὅλες τίς άλλες σχέσεις, στίς ὁποῖες άπουσιάζει ή εύλογία, δέν γίνεται καμία μάχη. Ἡ μάχη χρειάζεται στόν διάβολο γιά νά διώξει τήν εύλογία. Όταν δέν υπάρχει ή εύλογία γιατί νά γίνει μάχη; Βεβαίως, έρχεται κάποια στιγμή πού καί σέ αὐτή τήν περίπτωση γίνεται μάχη, διότι χωρίς τήν εύλογία δέν υπάρχει αληθινή ένότητα τῶν ανθρώπων αλλά, ὡστόσο, γιά μεγάλα χρονικά διαστήματα καλλιεργεῖται αὐτή ή ψευδαίσθηση στόν άνθρωπο, ὅτι βρίσκεται σέ κόσμους πολύ ὑψηλούς καί μοναδικούς. Αυτό δέν εἶναι ανθρώπινο πάθος, αλλά δαιμονικό. Κινεῖται μέ τέτοιον τρόπο ὥστε νά συναρπάσει τήν ψυχή, νά τής δημιουργήσει τήν ψευδαίσθηση ὅτι έχει μία σχέση μοναδική καί ανεπανάληπτη. Στήν πραγματικότητα, ὅμως, τή μοναδική καί ανεπανάληπτη γιά τόν καθένα μας σχέση δέν τήν κρατάει ὁ Θεός γιά νά μᾶς τήν παρουσιάσει όταν εἶναι άργά. Δέν εἶναι δυνατόν ὁ Θεός, πού μᾶς δίνει τόσες εύκαιρίες γιά τή σωτηρία μας, εἰδικά σέ αὐτό τό σπουδαιότατο θέμα, πού εἶναι ή άποκλειστική σχέση τοῦ ανθρώπου μέ τόν Θεό (μέσω τοῦ γάμου ή τοῦ μοναχισμοῦ), νά μᾶς έπιφυλάσσει τέτοιου εἶδους παιχνίδια, ὥστε νά μᾶς άφήνει πρῶτα νά συναρπαστοῦμε σέ μία παγίδα, νά ὀδηγηθοῦμε σέ ἕναν τυχαῖο γάμο, γιά παράδειγμα καί, άφοῦ δώσει στό μυστήριο αὐτό τήν εύλογία, μετά νά μᾶς φανερώσει τήν παρουσία ενός άλλου προσώπου, πού θά εἶναι τελικά "τό ἰδανικό" γιά έμᾶς.

Ἡ ἀδελφή ψυχή, γιά νά εἶναι τέτοια, πρέπει νά έχει εύλογία

Καί ὅμως, πόσοι άνθρωποι έχουν παγιδευτεῖ μέσα σ' αὐτή τήν παγίδα; Πόσοι άνθρωποι, ὄχι τοῦ κόσμου, αλλά πιστοί άνθρωποι, τής Ἐκκλησίας; Γιατί, έκτός τής Ἐκκλησίας ὅλα έπιτρέπονται. Ὁ έκτός τής Ἐκκλησίας άνθρωπος, οὔτε εύλογία δέχεται, οὔτε Θεό παραδέχεται, πιστεύει στήν τύχη. Ἐλεγε κάποιος πρόσφατα, δημόσια, χωρίς ντροπή: "Παντρεύεσαι σήμερα κάποιον, αλλά εἶναι δυνατόν νά μήν γνωρίσεις αὔριο κάποιον άλλο, πού θά σέ έντυπωσιάσει περισσότερο;" Γίνεται αντιληπτό ὅτι έντός τοῦ κόσμου δέν υπάρχει περιορισμός. Ὅμως, αὐτό τό παρατηροῦμε καί σέ ανθρώπους τής Ἐκκλησίας, πού ισχυρίζονται ὅτι μπορεῖ καί μετά τόν γάμο νά βροῦν τόν άνθρωπο τής ζωῆς τους, τήν ἀδελφή ψυχή! Ἡ ἀδελφή ψυχή, γιά νά εἶναι πράγματι τέτοια, πρέπει νά έχει εύλογία. Ἀρκετοί άνθρωποι λένε: "Πάτερ,

μέ αὐτόν τόν ἄνθρωπο ἐγώ πετάω. Μέ τόν ἄνδρα μου ἢ μέ τή γυναῖκα μου ζω συμβατικά”. Πῶς εἶναι δυνατόν νά σταθοῦν δύο εὐλογίες ταυτόχρονα; Ποιός φταίει, ἄραγε; Ὁ ἄλλος; Ἐσύ εἶσαι ἄψογος καί τέλειος σέ ὅλα; Ἐχεις ἀλλάξει τώρα πού γνώρισες τόν ἄλλον ἄνθρωπο; Ἡ, μήπως, ὁ ἄλλος ἄνθρωπος κάνει δέκα βήματα μπροστά καί σέ προσεγγίζει καί ἐσύ ἔχεις συναρπαστεῖ, βέβαια, ἀπό αὐτή τήν ἀντιμετώπιση, ἀλλά αὐριο αὐτός θά καταλάβει ὅτι ἐσύ παραμένεις ἀμετακίνητος καί θά ὀπισθοχωρήσει; Ὅπως κάνει καί ὁ ἄντρας σου ἢ ἡ γυναῖκα σου, πού σέ βλέπουν ἀμετακίνητο καί ἐπειδή σέ γνωρίζουν καλά, τό ἔχουν πάρει ἀπόφαση, τό ἔχουν ἀποδεχτεῖ. Τί συμβαίνει τελικά; Γνώρισες τόν μαγικό ἄνθρωπο καί γίνανε ξαφνικά ὅλα μαγικά; Αὐτά τυραννοῦν τόν κόσμο σήμερα καί δέν πρόκειται γιά σπάνιες περιπτώσεις. Καί ἂν κάποιοι ἄνθρωποι δέν φθάνουν στό σημεῖο νά τά ζοῦν αὐτά μέ ὑπαρκτά πρόσωπα, τά ζοῦν φανταστικά. Σίγουρα νομίζετε ὅτι μιλάω γιά ἀνθρώπους πού εἶναι τελείως ὄνειροπαρμένοι, τρελοί ἢ ἔκφυλοι. Αὐτά, ὅμως, πού περιγράφω εἶναι ἡ καθημερινή ζωή τῶν ἀνθρώπων, χριστιανῶν καί μή. Τό νά ζοῦμε σύμφωνα μέ τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, δέν εἶναι συνηθισμένο στίς μέρες μας, εἶναι σπάνιο.

Ἡ γυναῖκα ἀποζητᾷ τήν ἐπικοινωνία, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τόν ἄνδρα

Ὁ Ἅγιος Αὐγουστῖνος μέ τά ὅσα ἀναφέρει γιά τή φιλία, περιγράφει οὐσιαστικά μία ἐρωτική ἀπογοήτευση, πού ὑφίσταται μέ τόν θάνατο τοῦ φίλου του, γι’ αὐτό στράφηκε ἡ ἀνάλυσή μας στή σχέση ἄνδρα καί γυναίκας, γιατί αὐτή ἡ περιγραφή εἶναι ἐρωτική, δέν εἶναι ἡ υγιής φιλία δύο ἀνθρώπων υγιῶν. Θά πρέπει νά ἐπιστρέψουμε στά ἀνθρώπινα γιά νά δοῦμε τελικά ποιά εἶναι ἡ συμπεριφορά τοῦ ἀνθρώπου σέ σχέση μέ τό ἄλλο φῶλο. Ὅταν δύο ἄνθρωποι γνωρίζονται καί ὁ ἕνας ἔλκεται ἀπό τόν ἄλλον, στήν πραγματικότητα συναρπάζονται, ἰδίως οἱ κοπέλες. Τό συναίσθημα τῆς γυναίκας εἶναι, νά φαντασθεῖτε, σάν ἓνα πεδίο πού διαχέονται ἀέρια καί πού μέ ἓναν σπινθῆρα παίρνει φωτιά. Ἔτσι, λοιπόν, τό συναίσθημα τῆς γυναίκας, κυρίως ὅταν εἶναι σέ νεαρή ἡλικία, μέ ἓνα ἔναυσμα, μέ ἓνα βλέμμα, μέ τήν παραμικρή ἀνταπόκριση ἀπό τήν πλευρά τοῦ ἄνδρα, φλέγεται. Αὐτό δέν ἔχει καμία σχέση μέ τόν ἄνδρα πού ἔχει ἀπέναντί της, ἢ σχεδόν καμία. Δηλαδή ἡ γυναῖκα χρειάζεται τόν ἄνδρα μόνο γιά νά πάρει φωτιά. Μετά συνεχίζει μόνη της. Διότι ἀφοῦ ἄναψε αὐτή ἡ φωτιά, ζεῖ πλέον στόν ἀεριώδη, φλεγόμενο κόσμο της. Ὁ ἄνδρας εἶναι ἀπλῶς ἡ ἀφορμή. Μία ὑλική ὑπόσταση αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος κόσμου, ὅπου ζεῖ. Ἡ γυναῖκα, ἐπίσης, ἀποζητᾷ τήν ἐπικοινωνία, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τόν ἄνδρα, ὁ ὁποῖος τήν ἔχει σέ δεύτερη μοῖρα. Ἡ γυναῖκα, λόγῳ τοῦ ὅτι ἀποζητᾷ τή ἐπικοινωνία, δίνει τήν ἐντύπωση ὅτι ἔχει ἀνάγκη τόν ἄνδρα. Ἀντίθετα, ὁ ἄνδρας, ἐπειδή δέν τήν ἀποζητᾷ τόσο πολύ, δείχνει ὅτι δέν ἔχει πολύ ἢ καί καθόλου ἀνάγκη τή γυναῖκα, ἐκτός τῆς σαρκικῆς σχέσης. Οὐσιαστικά, ὅμως, οὔτε ὁ ἕνας οὔτε ὁ ἄλλος ἔχει τόν ἄλλο ἀνάγκη. Καί τελικά βλέπουμε ὅτι ὁ διάβολος πολεμάει καί τά δύο πρόσωπα στή σχέση, γιά νά μὴν δημιουργηθεῖ

τελικά αυτή η σχέση. Γι' αυτό ο άνδρας πρέπει να δυναμώσει ως προς τα αίσθήματα, να μην είναι ένας τόπος όπου δεν βλέπεις καθόλου αέρια και η γυναίκα να μετριάζει την έκροή αερίων, τα συναισθήματά της.

Άννα Μανωλάκη

Δικηγόρος

ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΜΑΣ

Τήν Κυριακή 27 Ιανουαρίου 2013, στο τέλος της Θείας Λειτουργίας τιμήσαμε τους νεοεισελθόντες στο Πανεπιστήμιο φοιτητές μας.

Πρόκειται για εκδήλωση που γίνεται κάθε χρόνο.

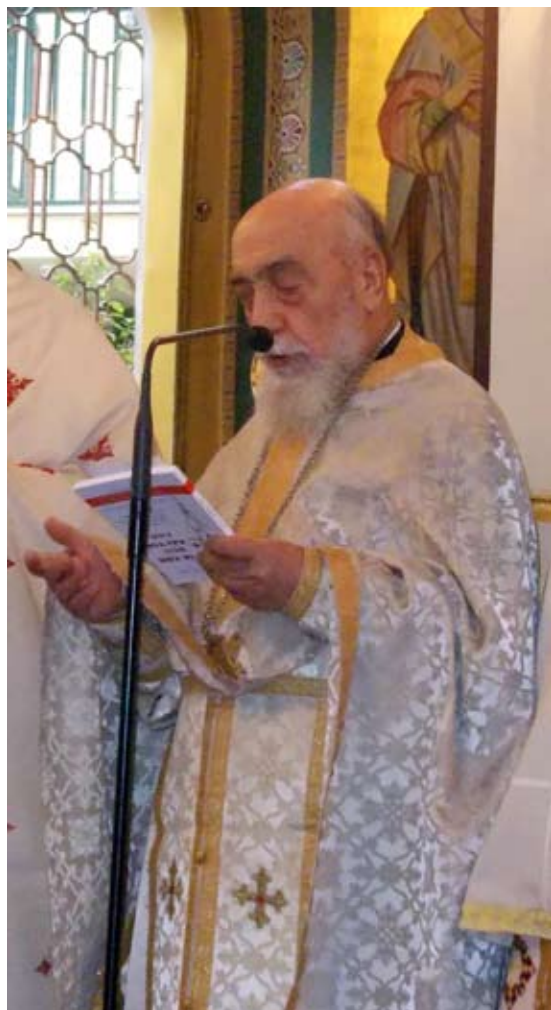
Τά βραβεΐα φιλομαθείας, τα όποια συνόδευε και χρηματικό έπαθλο 300 ευρώ για κάθε έναν από τους 6 νέους φοιτητές, **Γεράσιμον Βουρνάν, Χαράλαμπον Κυζιρίδη, Νικόλαον Τραμπούλην, Πανα-**

γιώτην Σπυρόπουλον, Νεκτάριον Δεληγιαννάκην και Μαρίαν Χάας.

Τά χρηματικά έπαθλα προσέφεραν φέτος πνευματικά πρόσωπα

πού συνδέονται μέ τόν Ναό μας, διότι τό Ἐκκλησιαστικό μας Συμβούλιο δέν εἶχε τήν οἰκονομική δυνατότητα νά τά προσφέρῃ.

Πρίν ἀπό τή βράβευση ὁ π. Βασίλειος Βολουδάκης μίλησε στούς νέους φοιτητές καί ἀφοῦ τούς συνεχάρη, τούς προέτρεψε νά ἐμβαθύνουν στήν Πίστη τῆς Ὁρθοδόξου πνευματικῆς ζωῆς γιά νά διαπρέφουν καί ὡς ἐπιστήμονες. Τούς συμβούλευσε νά μήν αἰσθάνονται μειονεκτικά ἔναντι ἐκείνων πού χλευάζουν τήν Πίστη γιατί τήν Πίστη αὐτή εἶχαν σάν καύχημα ὅλα τά μεγάλα πνευματικά καί διανοητικά ἀναστήματα μέ κορυφαίους τούς Τρεῖς Μεγίστους Ἱεράρχας καί τούς ἄλλους τρεῖς Μέγα Φῶτιον, ἅγ. Γρηγόριον Παλαμᾶν καί τόν ἅγιον Μάρκον Εὐγενικόν. “Ἡ Πίστη μας –τόνισε ὁ π. Βασίλειος– δέν εἶναι γιά τούς ἀφελεῖς ἢ τούς περιδεεῖς καί φοβισμένους ἀλλά γιά τίς ἀξιόλογες καί γενναῖες ψυχές, εἴτε αὐτές εἶναι ὀλιγογράμματες εἴτε πανεπιστημιακές”.

Εὐχόμεθα στά νέα παιδιά καί ἀπό τίς στήλες τοῦ περιοδικοῦ μας θεῖο φωτισμό, ἐπιμέλεια καί διανοητική, ψυχική καί πνευματική ἐν Χριστῷ ἁρμονία.

Στήν ἴδια ἐκδήλωση παρουσιάσθηκε τό πρῶτο βιβλίο Συλλογῆς ποιημάτων τοῦ π. Νικολάου Φίλια, στά Εὐαγγέλια τῶν Κυριακῶν, τό ὁποῖο ἐκτυπώθηκε στό Τυπογραφεῖο τοῦ Ἐνοριακοῦ Φιλοπτώχου Ταμεῖου μας ἀπό τόν π. Γεώργιο Χάας καί ἀπετέλεσε ἔκπληξη γιά τόν π. Νικόλαο καί τούς ἐνορίτες μας. Ἡ Συλλογή ἔχει τίτλο «Γιά τόν Θεό καί τόν Λαό» καί ὑπότιτλο: «Γιά τόν Θεό καί τόν Λαό τετράστιχα ἔχω γράφει. Αὐτούς τοὺς δύο κάθε ψυχὴ νά ἐξυμνῇ μὴ παύση». Ὁ π. Βασίλειος εὐχήθηκε στόν π. Νικόλαο νά ἀξιωθῇ ἀπό τόν Θεό στά 100 του χρόνια νά γράφῃ τά καλύτερα τετράστιχα!

Ο ΕΝΟΡΙΑΚΟΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΚΑΙ Η ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΤΗΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑΣ

Μέ ευγνωμοσύνη προς την Αγία Φιλοθέη, την προστάτιδα του φιλανθρωπικού έργου, εορτάστηκε και φέτος η μνήμη της στην ένορία μας.

Ο διήμερος εορτασμός ξεκίνησε την παραμονή 18/2 με Πανηγυρικό Έσπερινό μετ' άρτοκλασίας και στή συνέχεια μετάβαση στο Κέντρο Ένοριακής Αγάπης για ένημέρωση σχετικά με τίς έως τώρα δραστηριότητες του Ένοριακού Φιλοπτώχου Ταμείου.

Τήν επόμενη, ημέρα της εορτής, τελέστηκε με λαμπρότητα ή Θ. Λειτουργία, στό τέλος της οποίας έγινε και ή βράβευση τών συνεργατών του φιλανθρωπικού έργου της ένορίας, κυρίως δέ τών προσώπων πού πήραν μέρος στόν Έρανο της Αγάπης. Ο Έρανος στέφθηκε φέτος μέ ιδιαίτερη επιτυχία, καθώς τό αποτέλεσμα του ήταν καλύτερο από τό αντίστοιχο περυσινό, γεγονός πού αποτελεί έπαινο για τούς έρανιστές και αποδεικνύει ταυτόχρονα πώς, όταν τό αίσθημα της φιλανθρωπίας υπερισχύσει στόν άνθρωπο, οί οικονομικές συγκυρίες αποκτούν άμέσως δευτερεύουσα σημασία.

Ως βραβεΐα δόθηκαν τιμητική περγαμηνή μέ την εικόνα της Αγ.

Φιλοθέης και αντίτυπο του νεοκυκλοφορηθέντος βιβλίου της Έθελοντικής Διακονίας Ασθενών Νοσηλευτικών Ίδρυμάτων, πού τυπώθηκε στό ένοριακό μας τυπογραφείο, ενώ ό π. Νικόλαος

Φίλιας “βράβευσε” τούς τιμηθέντες μέ τόν δικό του ποιητικό τρόπο. Στήν Θ. Λειτουργία και στήν βράβευση, εκτός τών εφημερίων του Ναού μας παρεστάθησαν και ό πρόεδρος του Δ.Σ. της Έθελοντικής Διακονίας Ασθενών Νοσηλευτικών Ίδρυμάτων της Ίερās Αρχιεπισκοπής Αθηνών

πρωτ. Βασίλειος Κοντογιάννης καί ὁ ἐκ Ρουμανίας π. Βασίλειος, ἐφημέριος στήν Κύπρο.

Ἀκολούθησε συνάντηση στόν χώρο τοῦ Κέντρου Ἐνοριακῆς Ἀγάπης,

ὅπου μετά τό σπιτικό κέρασμα ὁ ὑπεύθυνος τοῦ ἐνοριακοῦ φιланθρωπικοῦ ἔργου π. Γεώργιος Χάας μίλησε γιά τήν ἐπιτακτική ἀνάγκη ἐξεύρεσης ἀποτελεσματικῶν τρόπων ἐντοπισμοῦ τῶν ἐμπερίστατων ἢ μοναχικῶν ἀνθρώπων στήν ἐνορία, οἱ ὅποιοι, ἐμποδιζόμενοι ἀπό τήν ἀξιοπρέπεία τους, ἐπιλέγουν νά μή ζητήσουν βοήθεια, μέ ἀποτέλεσμα νά ὑποφέρουν ἢ ἀκόμη χειρότερα νά πεθαίνουν μόνοι καί ἀβοήθητοι, ὅπως ἀποκάλυψαν δύο πρόσφατες τραγικές περιπτώσεις. Μιά καλή λύση στό πρόβλημα αὐτό θά μπορούσε νά εἶναι ἡ εὐαισθητοποίηση καθενός ἀπό ἐμᾶς, ὥστε νά ἐπιδώκει νά μαθαίνει γιά τήν ὕπαρξη τέτοιων προσώπων στόν χώρο τῆς πολυκατοικίας του.

Στή συνέχεια ὁ π. Γεώργιος ἐξέφρασε τήν ἐπιθυμία νά ὑποστηριχθοῦν ἀποτελεσματικότερα οἱ τρόποι διακονίας τῶν συνανθρώπων μας πού ἐφαρμόζονται μέχρι στιγμῆς στήν ἐνορία, μέ τή συμμετοχή περισσότερων συνεργατῶν, καθώς καί νά ἐξευρεθοῦν καί ἄλλοι. Στό σημεῖο αὐτό ἔδωσε τόν λόγο στόν πρωτοπρεσβύτερο Βασίλειο Κοντογιάννη, ὁ ὅποιος μέ παραστατικό καί συγκινητικό τρόπο μίλησε γιά τό ἔργο αὐτό, ἐστιάζοντας σέ θέματα ὀργάνωσης καί τρόπου λειτουργίας. Τόνισε, δέ, ἰδιαίτερα τό στοιχεῖο τῆς προσωπικῆς εὐαισθητοποίησης καί τῆς ὑπέρβασης τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ ὡς ἐναρκτήρια καί καθοριστική προϋπόθεση γιά τήν ἀνάπτυξη παρόμοιας δραστηριότητας στά πλαίσια τῆς ἐνορίας.

Σοφία Καμάμη

Προετοίμασε τόν μεγάλο ξεσηκωμό

Τό Θέατρο στίς παραδουνάβιες ήγεμονίες

Ξτά βορειοδυτικά σύνορα τῆς Ὄθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, στίς ήγεμονίες πού διοικοῦσαν διορισμένοι ἀπό τήν Ὑψηλή Πύλη Φαναριῶτες ὀσποδάροι τήν περίοδο ἀπό τό 1711 μέχρι τήν ἔκρηξη τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ἡ Τουρκική κυριαρχία ἦταν κάπως χαλαρή. Ἐκεῖ εἶχαν ἐγκατασταθεῖ πολλοί Ἕλληνες. Οἱ Ἕλληνικές κοινότητες στίς περιοχές αὐτές ἀνθοῦσαν οἰκονομικά καί εἶχαν τήν δυνατότητα νά διατηροῦν σχολεῖα. Συνήθιζαν στά σχολεῖα οἱ μαθητές νά ἀπαγγέλλουν μέρη ἀπό τίς ἀρχαῖες Ἑλληνικές τραγωδίες πού διδάσκονταν. Ἡ πρακτική αὐτή εἶχε τούς ἑξῆς τρεῖς στόχους: α) Τήν ἀσκήση στή γλῶσσα καί τήν ἐξάσκηση στήν ἀπαγγελία πού ἀποτελοῦσε πατριωτική διδασκαλία. β) Τήν ὑπενθύμιση μέσῳ τῶν ἔργων αὐτῶν τοῦ πολιτισμοῦ τῶν προγόνων. γ) Τήν ἐπισήμανση τῆς θλιβερῆς καταστάσεως πού ἐπικρατοῦσε κάτω ἀπό τήν δουλεία.

Ἡ σύγκριση ἦταν ἀναπόφευκτη καί πυροδοτοῦσε τόν πόθο γιά τήν ἐλευθερία. Ἐρασιτεχνικές θεατρικές παραστάσεις δίδονταν στά ἀρχοντικά τῶν εὐπόρων καί στίς αὐλές τῶν ἀρχόντων.

Από τά τέλη τοῦ 18ου αἰῶνα στίς περιοχές αὐτές ἡ θεατρική ζωή πρόβαλε δειλά μέ μεταφράσεις χειρόγραφες ἢ τυπωμένες, ξένων θεατρικῶν ἔργων ὅπως τοῦ κορυφαίου Γάλλου κωμωδιογράφου Μολιέρου, τοῦ Βενετσιάνου κωμωδιογράφου Κάρλο Γκολντόνι, τοῦ Πιέτρο Μεταστάζιο, τοῦ Βολταίρου, τοῦ Ἀλφιέρι, τοῦ Ρακίνα κ.ἄ. Μεταφραστές τῶν ἔργων ἦσαν οἱ Κ. Κοκκινάκης, Γ. Ν. Σοῦτσος, Ἰ. Παπαδόπουλος, Γ. Σερούϊος, Μ. Χρισταρῆς, Ἰάκωβος Ρίζος Ραγκαβῆς. Πρώτη, χρονολογικά, Ἑλληνίδα μεταφράστρια θεατρικῶν ἔργων ἡ Μητιῶ Σακελλαρίου.

Ὁ Ρήγας Βελενστινλῆς (Φεραῖος) μετέφρασε “Τά Ὀλύμπια” τοῦ Μεταστάζιο, πού τυπώθηκε στή Βιέννη τό 1797. Ὁ Ρήγας πλαισιώνει τήν παρουσίαση τοῦ δράματος μέ ἀναφορές στό ἑνδοξο παρελθόν τῶν Ρωμίων, μέ παραπομπές στή Χάρτα του. Ἄν καί ζοῦσε καί δροῦσε ἀνάμεσα στίς μυλόπετρες τῆς Ὄθωμανικῆς τυραννίας καί τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ δεσποτισμοῦ, τόλμησε νά γράψει μέ ἀραιά στοιχεῖα τήν λέξη “ἐλευθερία” στό χορικό τῆς πρώτης πράξεως τοῦ ἔργου. Ὁ συναγωνιστής του Ἀντώνιος Κορωναῖος μᾶς πληροφορεῖ ὅτι σκοπός τοῦ Ρήγα ἦταν «νά διαφωτίσει τούς Ἕλληνας περί τοῦ ὁποῖοι ἦσαν ἄλλοτε καί ὁποῖοι εἶναι τώρα».

Ἄλλες τραγωδίες τοῦ Μεταστάζιο πού, ἐξακριβωμένα, κυκλοφοροῦσαν μεταφρασμένες στήν Ἑλληνική ἦσαν: “Ἀρταξέρξης”, “Ἀδριανός ἐν Συρίᾳ”, “Δημήτριος”, “Ἡ εὐσπλαχνία τοῦ Τίτου”, “Σιρόης” καί “Κάτων ἐν Ἰτύκῃ”. Τό 1801 τυπώθηκε στή Βιέννη τό δράμα “Λαόνικος καί Ξανθίπη” σέ μετάφραση Δ. Χριστοδούλου (ὄνομα συγγραφέα δέν ἀναφέρεται) καί τό 1804 τό ἔργο τοῦ Γουαρίνη “Πιστός Βοσκός” σέ μετάφραση Γ. Ν. Σούτσου.

Σέ δεύτερο στάδιο εμφανίζονται πρωτότυπα Έλληνικά έργα. Τό 1805 κυκλοφόρησε στή Βιέννη τό ἔργο “Δράμα ἡρωϊκόν” τοῦ Ἀθανάσιου Χριστόπουλου. Ἐμπνευσμένη ἀπό τήν “Ιλιάδα”, ἡ τραγωδία αὐτή ἔμεινε τελικά γνωστή μέ τόν τίτλο “Ἀχιλλεύς”. «Ἡ καλλιτεχνική της ἀξία εἶναι ἀνύπαρκτη, ἀλλά ἡ σημασία ξεχωριστή, ἐπεidῆ πρόκειται γιά τό πρῶτο νέο Ἑλληνικό ἔργο. Καθαρά θεατρική τάση δέν ὀδήγησε τόν συγγραφέα νά γράψει· τόν παρακίνησε ὁ ἡγεμόνας Μουρούζης», σημειώνει ὁ ἱστορικός τοῦ θεάτρου μας Γιάννης Σιδέρης.

Ἀκολουθοῦν ἡ κωμωδία “Τά Κορακιστικά” καί τά δράματα “Ἀσπασία” καί “Πολυξένη” τοῦ “Ἰάκωβου Ρίζου Νερουλοῦ, τό ἀνώνυμο “Ὁ Λεωνίδας ἐν Θερμοπύλαις”, τά ἔργα τοῦ Ἰωάννου Ζαμπέλιου “Ὁ Τιμολέων”, “Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος” καί “Γεώργιος Καστριώτης”.

Ἔργα μέ σκηνές ἀπό τό ἀρχαῖο δράμα παρουσιάσθηκαν τό 1803 στό Ἑλληνικό Γυμνάσιο τοῦ Ἰασίου μέ τόν Θεόδωρο Ἀλκαῖο. Τό 1805 παρουσιάσθηκε στήν αὐλή τοῦ ἡγεμόνα Ἀλέξανδρου Μουρούζη, στό Ἰάσιο, τό ἔργο τοῦ Ἀθαν. Χριστόπουλου “Ἀχιλλεύς”. Τό 1810 ἔγινε στό Βουκουρέστι μιά θεατρική παράσταση ἀπό μαθητές τῆς Ἀκαδημίας. Καθοδηγούμενοι ἀπό τόν δάσκαλό τους Κ. Ἰατρόπουλο, παρουσίασαν τό ἔργο “Φωκίων” (ἀγνώστου συγγραφέα, μεταφραστοῦ), ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ἐπιστολή τοῦ γραμματέα τοῦ ἡγεμόνα Κ. Ἀργυρόπουλου. Τό ἔργο “Μύρτιλος καί Χλόη” τοῦ Σάλομαν Γκέσνερ παίχθηκε στό Ἰάσιο τό 1816. Τό 1818 παίχθηκε στό Βουκουρέστι τό ἔργο τοῦ Ἰ. Ζαμπέλιου “Τιμολέων” σέ σκηνοθεσία Κ. Ἰατρόπουλου.

Μέ πρωτοβουλία τῆς Ραλλοῦς Καρατζᾶ, κόρης τοῦ ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας Ἰωάννου Καρατζᾶ, παρουσιάσθηκαν στό Βουκουρέστι τό 1817 σκηνές ἀπό τίς τραγωδίες “Ἰωάννης Βροῦτος” τοῦ Βολταίρου καί “Ὁρέστης” τοῦ Ἀλφιέρι καθώς καί δραματοποιημένα ἀποσπάσματα ἀπό τό εἰδύλιο τοῦ Λόγγου “Δάφνης καί Χλόη”. Ἡ τραγωδία τοῦ Εὐριπίδη “Ἐκάβη” παίχθηκε στό Γυμνάσιο τοῦ Ἀγίου Σάββα στό Βουκουρέστι τό 1819. Στίς 21 Νοεμβρίου 1819 ὁ “Ὁρέστης” τοῦ Ἀλφιέρι, στίς 17 Μαρτίου 1820 ὁ “Ἰωάννης Βροῦτος” τοῦ Βολταίρου καί τόν Μάιο τοῦ 1820 ὁ “Φίλιππος Β’” τοῦ Ἀλφιέρι.

Μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου ἀπό τίς θεατρικές παραστάσεις κλειστοῦ κύκλου, σέ σχολεῖα καί σέ αὐλές ἡγεμόνων, περνᾶμε σέ δημόσιες. Στήν Ραλλοῦ Καρατζᾶ ὀφείλεται ἡ δημιουργία τοῦ θεάτρου τῆς “Ερυθρᾶς Κρήνης”. Οἱ παραστάσεις πλήθυναν. Ἐκμεταλλεῦόμενη τήν παρουσία Βιεννέζικου θιάσου στό Βουκουρέστι, ἡ Ραλλοῦ Καρατζᾶ ὀργάνωσε παραστάσεις προσφέροντας σύγχρονα Εὐρωπαϊκά θεάματα. Συγχρόνως ἔδινε τήν εὐκαιρία στοὺς Ἕλληνες ἐρασιτέχνες ἡθοποιούς νά μαθητεύουν στήν ὑποκριτική τέχνη. Ἐνας ἀπό αὐτούς, ὁ Κωνσταντῖνος Κυριακός Ἀριστίας (1800-1880), πού εἶχε διακριθεῖ, ἐστάλη στό Παρίσι, μέ ὑποτροφία τοῦ ἡγεμόνα, γιά νά σπουδάσει τήν ὑποκριτική τέχνη. Ὁ πρῶτος αὐτός Ἕλληνας ἐπαγγελματίας ἡθοποιός μαθήτευσε κοντά στόν Γάλλο ἡθοποιό Φρανσουά-Ζοζέφ Ταλμά. Ἐπέστρεψε στή Ρουμανία καί προσέφερε πολὺτιμες ὑπηρεσίες στή θεατρική

ζωή της χώρας. Στο Βουκουρέστι έχουμε και τις πρώτες Έλληνίδες ήθοποιούς: Μαριγώ Άλκαίου, Μαρία Παπᾶ-Ιωάννου και Μαριώρα Μπογδανέσκου.

Ἡ δραστηριότητα της Ραλλοῦς Καρατζᾶ στὸν χώρο τοῦ Θεάτρου διεκόπη μέ τὴν ἀναχώρηση τοῦ ἡγεμόνα πατέρα της ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι. Ἡ προσπάθεια συνεχίστηκε ἐπὶ τοῦ διαδόχου τοῦ Ἀλέξανδρου Σούτσου. Μοχλὸς ὁ Ἰάκωβος Ρίζος Ραγκαβῆς. Στὸ ἐποπτικὸ συμβούλιο τοῦ θεάτρου συμμετεῖχαν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὁ ἐκ τῶν ιδρυτῶν τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας Νικόλαος Σκοῦφος, ὁ Γεωργάκης Ὀλύμπιος καὶ ὁ ἐπίσκοπος Βουζαίου Κωνστάντιος.

Ἡ θεατρικὴ δραστηριότητα στίς περιοχές αὐτές εἶχε τὴν ὑποστήριξη τῶν ἡγεμόνων, τῶν ἐκπαιδευτικῶν, τῶν λογίων καὶ ὅλων ἐκείνων πού ὀραματίζονταν τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ Γένους. Ὁ Ἰωάννης Καρατζᾶς, ἡγεμόνας τῆς Βλαχίας (1812-1818), μετέφρασε κωμωδίες τοῦ Γκολντόνι καὶ ἔγραψε θεατρικὰ ἔργα. Ὁ Κοραῆς παρώτρυνε τὸν Ἰωάννη Ζαμπέλιο: «Γράψον, γράψον, περιποιήθητι τὴν Μοῦσαν διὰ τῆς νέας γλώσσης μας, καὶ θέρμανον τῶν ὁμογενῶν τὰ στήθη διὰ τὴν Ἀνάστασιν τῆς πατρίδος».

Τὸ θέατρο στίς παραδουνάβιες ἡγεμονίες ἦταν πατριωτικὸ καὶ προετοίμασε τὸν μεγάλο ξεσηκωμό. Ὑπενθυμίζε τὸ ἐνδοξο παρελθόν, προέβαλλε τίς μεγάλες μορφές του καὶ παρακινούσε σέ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἀποτίναξη τῆς δουλείας. Ἀποτελοῦσε ἕναν ἄλλο θούριο. Οἱ ἐρασιτέχνες ἡθοποιοί, μεγάλοι καὶ μαθητές, οἱ μεταφραστές καὶ συγγραφεῖς θεατρικῶν ἔργων εἶχαν πάρει τὴν σκυτάλη ἀπὸ τὸν Ρήγα Φεραῖο. Μετὰ τὴν παράσταση τοῦ ἔργου “Φωκίων” πού δόθηκε στὸ Βουκουρέστι τὸ 1810 ἀπὸ μαθητές τῆς Ἀκαδημίας πρὸς τιμὴν τοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ Σουλτάνου, ὁ ἡγεμόνας μάλωσε τὸν μαθητὴ Φωτίδη, τὸν πρωταγωνιστή, γιὰ τὴν θερμότητα μέ τὴν ὁποία διετύπωσε τοὺς ὑπαινιγμούς γιὰ ἀνεξαρτησία πού εἶχε τὸ ἔργο. Τὸν ἐπαίνεσε γιὰ τὴν τέχνη του, ἀλλὰ καὶ «διὰ γλώσσης πατρικῆς καὶ ἡρέμου ἐπέβαλεν αὐτῷ συνοχήν τῶν πόθων δι’ ἄλλον ἐπικαιρότερον χρόνον».

Ἡ ἀνταπόκριση τοῦ κοινοῦ ἦταν μεγάλη. Ὁ ἐνθουσιασμός τῶν θεατῶν ἔφθανε στὸ παραλήρημα. Δέν μποροῦσαν νὰ κρύψουν τὰ αἰσθήματά τους. Οἱ ὑπεύθυνοι προβληματίζονταν μήπως αὐτὸ ἀποτελέσει πρόκληση γιὰ Τούρκους καὶ Ρουμάνους. Καὶ ἡ Αὐστρία τοῦ Μέτερνιχ ἦταν δίπλα.

Ἡ αὐλαία τῆς θεατρικῆς ζωῆς στίς παραδουνάβιες ἡγεμονίες ἔκλεισε τὸ 1820, γιατί τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1821 ἀνοίξε τὸ θέατρο τοῦ πολέμου μέ σκηνοθέτη τὸν Ἀλέξανδρο Ὑψηλάντη καὶ ἡθοποιούς τὰ παληκάρια τοῦ Ἱεροῦ Λόχου. Τὰ ἐπὶ σκηνῆς δρώμενα ἔγιναν ἀγῶνες καὶ θυσίες στὸ πεδίο τῆς μάχης. Στὸ Δραγατσάνι ἔπεσε καὶ ὁ ἡθοποιός τῆς Ὁδησοῦ Σπυρίδων Δρακούλης. Ὁ Κυριάκος Ἀριστίας τραυματίσθηκε, διέφυγε στὴν Ἰταλία καὶ κατόπιν ἔφθασε στὴν Ἑλλάδα. Ὁ ἡθοποιός Θεόδωρος Ἀλκαῖος πῆρε τὴν φλόγα τοῦ Δραγατσανίου καὶ τὴν κράτησε δίπλα στὸν δαυλὸ τοῦ Παπαφλέσσα καὶ τοῦ Κανάρη πολεμῶντας στὰ νησιά καὶ στὴν ἡπειρωτικὴ Ἑλλάδα.

Νίκος Τσιρώνης

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΕΚΦΡΑΣΗ ΖΩΗΣ

Εἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν περιλαμβάνει στίς δραστηριότητές της –ἐκτός τῶν πολλῶν ἄλλων– καί τήν διακονία τῶν ἀσθενῶν. Τό ἱερό αὐτό λειτούργημα ἐπιτελεῖται μέ κατά Θεόν ἐπιστημοσύνη καί γι' αὐτό λειτουργοῦν σχετικά Σεμινάρια ὥστε οἱ ἐθελοντές καί οἱ ἐθελόντριες νά καταρτίζονται ὅσο τό δυνατόν καλύτερα γιά νά εἶναι πιά ἀποδοτική ἡ ὑπηρεσία πού προσφέρουν στούς πάσχοντες ἀσθενεῖς συνανθρώπους μας.

Ὑπεύθυνος τῶν Σεμιναρίων αὐτῶν εἶναι ὁ Πρωτοπρεσβύτερος **Βασίλειος Κοντογιάννης**, οἰκογενειάρχης, ἀκούραστος καί μέ πολύ ζήλο πνευματικό καί ἀγάπη γιά τόν συνάνθρωπο καί τό ἱερό λειτούργημα τῆς Διακονίας τῶν ἀσθενῶν, μιᾶς εὐαίσθητης κατηγορίας δοκιμαζομένων ἀνθρώπων.

Τό Ἐνοριακό μας Φιλόπτωχο Ταμεῖο γνώρισε ἀπό πολύ κοντά τό σπουδαῖο ἔργο τοῦ π. Βασιλείου Κοντογιάννη, τό ἐθαύμασε καί θέλησε νά ἐκφράσῃ ἔμπρακτα τή συνεργασία καί τή συμπράστασή του ἀναλαμβάνοντας ἐξ ὁλοκλήρου τήν ἔκδοση ἐνός πρώτου τόμου μέ ἐμπειρίες καί ἀναμνήσεις τῶν ἐθελοντῶν καί ἐθελοντριῶν τῆς διακονίας τῶν ἀσθενῶν. Ἡ ἔκδοση τοῦ τόμου αὐτοῦ, πού ἔχει τίτλο «**Μικροί περίπατοι σέ βιῶματα καί στιγμιότυπα ἐθελοντικῆς διακονίας**» ἦταν τό ὄνειρο τοῦ π. Βασιλείου Κοντογιάννη καί

ἡ ὑλοποίησή του τόν χαροποίησε ιδιαίτερα.

Τήν εὐθύνη καί τήν δαπάνη τῆς ἐκδόσεως ἀνέλαβε τό Ἐνοριακό μας Φιλόπτωχο Ταμεῖο στό πρόσωπο τοῦ Προέδρου του καί ἀκούραστου συνεψημερίου μας **π. Γεωργίου Χάας**. Ἡ ἔκδοση εἶναι προσεγμένη καί τά ἔσοδα ἀπό τήν πώληση θά διατίθενται γιά τήν ἐνίσχυση τοῦ ἔργου τῆς «Ἐθελοντικῆς Διακονίας Ἀσθενῶν Νοσηλευτικῶν Ἰδρυμάτων» (Ε.Δ.Α.Ν.Ι.).

Συγχαίρουμε ἀδελφικά τόν π. Βασίλειο Κοντογιάννη καί τοῦ εὐχόμεθα δύναμη καί υἰεῖα γιά νά συνεχίσῃ τό τόσο ἀπαραίτητο διακόνημά του καί νά ἀναδείξῃ πολλούς συνεργάτες καί συνεχιστάς. Στόν π. Γεώργιο Χάας

ευχόμεθα νά συντρέχη πάντοτε τά ιερά ἔργα καί μέ τό Τυπογραφεῖο τοῦ Ἑνοριακοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου τοῦ Ναοῦ μας νά ἐκδίδη πάντοτε βιβλία πνευματικά καί ἐποικοδομητικά. Κατωτέρω ἀναδημοσιεύουμε ἀπό τό βιβλίον μιά ἀπό τίς ἀναμνήσεις Ἐθελόντριας μητέρας ὥστε καί οἱ ἀναγνώστες τοῦ Περιοδικοῦ μας νά λάβουν μιά “γεύση” τοῦ περιεχομένου του.

π. Β.Ε.Β.

Ἕνα ἀγγελούδι μέ περίμενε

Εἶναι λίγοι μῆνες πού ἄρχισα τό πραγματικά εὐλογημένο ἔργο τῆς διακονίας.

Εἶχαν τελειώσει τά σεμινάρια καί ἀνυπομονοῦσα νά ξεκινήσω. Μιά μέρα χτύπησε τό τηλέφωνο. Ἐπιτέλους, εἶχα τήν πρώτη διακονία. Εἶχα ἐπιλέξει νά εἶμαι μέ τά παιδιά, γιατί τά ἀγαπῶ πολύ. Εἶμαι μητέρα 3 παιδιῶν καί μεγαλώνω ἕνα ἀκόμα.

Πῆγα νωρίτερα στό νοσοκομεῖο καί κάθισα στά παγκάκια ἔξω ἀπό τήν ἐκκλησία. Παρακαλοῦσα τήν Παναγία νά πᾶνε ὅλα καλά καί νά μπορέσω ν' ἀνταπεξέλθω σέ ὅ,τι χρειαζόταν νά κάνω. Δέν σᾶς κρύβω ὅτι εἶχα ἀγωνία, ἴσως καί ἄγχος, γιά τό τί θ' ἀντιμετώπιζα, πῶς θά εἶναι τά πράγματα. Στό μυαλό μου γύριζαν ὅσα εἶχαμε ἀκούσει στά σεμινάρια, κάποιες ἐμπειρίες ἀπό παλιές ἐθελόντριες, σκέψεις πολλές. Ἐφθασε ἡ ὥρα ν' ἀνέβω. Ἔκανα τήν προσευχή μου καί ξεκίνησα.

Ἕνα ἀγγελούδι μέ περίμενε.

–«Δέν βλέπει», μοῦ εἶπαν. «Ἴσως λίγο. Ἀκούει λίγο ἐπίσης».

Ὅμως, καθώς περνοῦσε ἡ ὥρα, τό εἶχα πάρει στήν ἀγκαλιά μου καί τοῦ τραγουδοῦσα, εἶδα τά ματάκια του νά καρφώνονται στά δικά μου καί τά ἔνιωσα νά διαπερνοῦν τήν ψυχή μου, ἐνῶ τό χεράκι του ἔσφιγγε, ἴσως ἀσυναίσθητα, τό δικό μου. Δέν μπόρεσα νά κρατήσω τά δάκρυα πού κύλισαν ἀπό τά μάτια μου καί ἀμέσως γύρισα τό κεφάλι μου στό παράθυρο.

«Ὁχι!», εἶπα μέσα μου. «Δέν πρέπει νά ξανασυμβεῖ αὐτό, γιά νά μπορέσεις νά προχωρήσεις σέ αὐτό τό ἔργο. Κοίταξε αὐτό τό ἀγγελούδι σάν νά εἶναι ἕνα γερό παιδάκι πού θέλει συντροφιά καί ἀγάπη γιατί εἶναι μόνο του, καί ἀγνόησε ὅλα τ' ἄλλα προβλήματα πού ἔχει».

Δέν κατάλαβα πότε πέρασαν οἱ ὥρες. Φεύγοντας ἀπό τό νοσοκομεῖο, ἀποφάσισα νά γυρίσω περπατώντας στό σπίτι, ἤθελα νά ἔχω τόν χρόνο νά κατασταλάξουν ὅλα μέσα μου...

(Ἀπό τό βιβλίο «Μικροί περίπατοι σέ βιώματα καί στιγμιότυπα ἐθελοντικῆς διακονίας» σελ. 9-11)

Η ΕΝΟΡΙΑ ΩΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ

Ὅμιλίες μέ σκοπό νά βοηθηθοῦμε
στήν πνευματική μας ζωή γίνονται στήν Ἐνορία μας,
στήν Πνευματική ΕΣΤΙΑ τῶν Ἐκδόσεων «ΥΠΑΚΟΗ»,
Μαυρομιχάλη 96 :

- Κάθε **ΚΥΡΙΑΚΗ** πρωΐ, μετά τήν Θ. Λειτουργία,
ἀπό τίς **11:30** ἕως τίς **1:30** τό μεσημέρι,
μέ γενικό Θέμα:
«Διάγνωση καί θεραπεία τῶν προβλημάτων
τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς μέ ὁδηγό τίς
“ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ” τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου».

Κατά τήν διάρκεια τῆς ἀναπτύξεως τοῦ θέματος γίνεται διάλογος μέ τοὺς ἀκροατές.
Πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ὁμιλίας παρατίθεται δωρεάν ἓνα μικρό πρόγευμα
πρός ἀναψυχήν τῶν προσερχομένων εὐθύς μετά τή Θ. Λειτουργία.

Κάθε ΤΡΙΤΗ

- Τά **ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ** τῆς **ΤΡΙΤΗΣ**, 6 - 7μ.μ., με γενικό Θέμα:
«**Η ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ**».
- **Η ΣΧΟΛΗ ΣΥΖΥΓΩΝ & ΓΟΝΕΩΝ** ἀρχίζει ἀμέσως μετά, 7 - 8μ.μ.
Ἐπεύθυνος Συνάξεων: π. Βασίλειος Βολουδάκης.

- Κάθε **ΤΕΤΑΡΤΗ** ἀπόγευμα, στό Παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγ. Νεκταρίου μετά τόν
Ἑσπερινό καί τήν Παράκληση οἱ ὁμιλίες ἔχουν γενικό Θέμα: «**Μέ ὁδηγό τήν
Παλαιά καί τήν Καινή Διαθήκη**».

Ἐπεύθυνος - Συντονιστής: π. Φίλιππος Μίαρης.

